ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4447 — 5/18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1900 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 24 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1318 — ԺԷ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4447

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزه‌ته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les abonnements sont reçus
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	բշ.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրք.
» » » վեցամսեայ	20	»
Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:		115

Ցեղական բդրատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԳԻՏՔ ՄԸ

Մեր բողոքական ազգակիցներուն մէջ ժամանակէ մը ի վեր խնդիր կը յուզուի իրենց մէկ թերթին՝ Աւետաբերի չուրջը: Զարգացած երիտասարդներ, ընդհանրապէս ուսանող կամ ուսուցիչ գաւառային բողոքական գոլէճներու մէջ, և կամ հոգեւոր պաշտօնեայ, փափաք կը յայտնեն իրենց թերթը քիչ մը աւելի նոր, քիչ մը աւելի հրապուրող և ժամանակին կրթական ոգիին համաձայն վիճակի մը մէջ տեսնելու, ինչ որ ամէն բանէ առաջ նոյն իսկ թերթին օգտակար պիտի ըլլար: Այս փափաքը, ինչպէս ըսի, ամբողջ խնդրի մը ծնունդ տուած է, և թերթին աշխատակիցներուն հետ շատ մը ալ գրիչ շարժող գաւառակիցներ իրենց կարծիքը խմած են անոր շուրջը. առաջարկներ ներկայացուած են մէկ քանիին կողմէ և ուրիշներ հակառաջարկներ ըրած են, առանց սակայն վերջնական կարգադրութիւն մը ձեռք բերելու:

Աւելորդ է ըսել որ ընաւ չենք ուզեր միջամտել Աւետաբերի գործերուն. մանաւանդ որ իրաւունքը չունինք ատոր. ամէն հաստատութեան, ամէն թերթի վարչութիւն իր առանձին մտածելու, գործելու կերպերը ունի, և երբ անոնք պատշաճութեան հակառակ վիճակով մը չեն ներկայանար, ոչ ոք իրաւունք կ'ունենայ անոնց միջամտելու: Այսպէս պէտք է ըլլայ նաև Աւետաբերին համար: Սակայն, դոնէ իրը հրապարակագիր, չպիտի կըրնայինք անտարբեր մնալ այն տեսակ խնդրի մը, որուն շուրջը արդէն իսկ կարծիքներ սկսած են հաւաքուիլ: Այս տեսակէտէն մեկնելով, անշուշտ Աւետաբերի վարիչ մարմինը ներողամիտ կ'ըլլայ որ թերթին շուրջը յուզուած խնդրին առթիւ ներկայացնենք կարգ մը խորհրդածութիւններ, նոյն իսկ առանց անոնց տալու այն պահանջկոտ չեշտը, զոր չատեր դրին իրենց գրուածքներուն մէջ:

* * *

Ընդհանուրին յայտնի բան մըն է որ Աւետաբերը հիմնուած է իրը կրօնական շաբաթաթերթ մը, և ոչ իրը գրական, գիտական, քաղաքական և դեռ չեմ գիտեր ինչական հանդէս. իր գլխաւոր նպատակը պէտք է ըլլայ միշտ բողոքականութեան տարածման աշխատիլ, և նպատել այն ամէն գործերուն՝ որոնք այդ նպատակին կը ձգտին. և որովհետեւ այդ տեսակ գործերը Ս. Գիրքով միայն գլուխ կը հանուին, բնականաբար Աւետաբեր ալ մեծ մասամբ նուիրուած պիտի ըլլար Ս. Գիրքը հասկցնելու, ընդհանրացնելու, մեկնելու, մէկ խօսքով զայն պարզ ձեւի մը տակ ժողովուրդին ծանօթացնելու գործին: Արդ, անուրանալի է որ Աւետաբեր բնաւ չէ՛ թերացած այս պարտաւորութեան մէջ, նոյն իսկ պէտք եղածէն աւելին ընելով. բան մը՝ որուն դէմ ո՛չ ոք կրնայ առարկութիւն հանել: Բայց, թերթին այդ մասէն զատ կը մնայ ուրիշ մաս մը մըն ալ՝ ուր կրօնքի տարածումը գործ չունի և որ այսօր նուիրուած է ընդհանուր տեղեկութեանց; ինչպէս որ նուիրուած էր ասկէ քառորդ դար առաջ: Ինդիրը գլխաւորաբար այդ մասին շուրջը կը դառնայ և հո՛գ է որ գանգատողները կատարեալ իրաւունքով մը կը ներկայանան, պահանջելով որ աւելի խնամուած, աւելի առողջ ու մանաւանդ աւելի օգտակար հանգամանք մը տրուի անոր: Արդէն Աւետաբերի հաւաքածոն թղթատող մը իսկոյն պիտի տեսնէ որ այդ հնամենի թերթին մէջ ակնարկուած մասը ի՛նչ որ էր հաստատման թուականին, նոյնը կը մնայ նաև այսօր, առանց ո և է աչքի զարնող փոփոխութեան: Ժամանակը ընաւ չէ ազդած թերթին խմբագրութեան վրայ, և քանի՛ պոլսական մամուլը կազմող միւս թերթերը աւելի կամ նուազ համեմատութիւններով զարգացած, նորացած են, այնչափ ալ ինք յամառած է մնալ իր երբեմնի նախնական վիճակին մէջ: Ասկէ առաջ եկած է միջինակութիւն մը՝ որ ինքզինքն ճանաչելէ զատ ո և է բան մը չի պատառեր ընթերցողին ու մանաւանդ չի գոհացներ զայն: Եւ ամէնէն աւելի այս պարագան Աւետաբերի մէջ խնդրոյ առարկայ կը դառնայ: Գեղեցիկը կոն է որ թերթը ազատ բեմ մը դարձուցած է իր սիւնակները, որուն մէջ ամէն մարդ ուզածին պէս և ուզած խօսութեամբ կը քննադատէ արդի ուղղութիւնը:

Անոնցմէ մէկը, Աւետաբերի տակաւին վերջընթեր թիւին մէջ, գնահատելէ ետքը թերթին այն մասը որ Ս. Գիրքին ծանօթացման, ընդհանրացման յատկացուած է, կը ներկայացնէ հետեւեալ դիտողութիւնը որուն անկարելի է իրաւունք չտալ.—

«...Դժբաղդաբար գիտական կոչուած հատուածներուն վրայ գովեստով չենք կրնար խօսիլ: Անոնք, որ մեծաւ մասամբ Անգլիական և Ամերիկեան թերթերէ առնուած թարգմանութիւններ են, այնչափ չեն հետաքրքրեր մեզ, և յաճախ անոնց ընթերցանութիւնը զանց կ'ընենք: Գործնական գիտականներուն ըսելիք չունինք: Բայց ինչպէ՞ս կարելի է ակնկալել որ Հայ արհեստաւորը իր անկատեալ միջավայրին մէջ, երկրին՝ իրեն անծանօթ մէկ անկիւնը զբաղուած այս ինչ կենդանիին յատկութիւններուն վրայ կարդալով շահագրգռուի և օգուտ քաղէ»:—

Այս դիտողութիւնը ներկայացնելէ ետքը, նամակագիրը կ'առաջարկէ որ թերթին այդ տրամադրելի էջերը բացուին աշխատակիցներու առջեւ, ընդունելով ամէն տեսակ յօդուածներ, ինչպէս գրական, գիտական կամ տնտեսագիտական տեսութիւններ: Առաջարկը, կարծեմ հարկ չկայ ըսելու թէ շատ զեղեցիկ է ու մանաւանդ օգտակար թէ՛ թերթին՝ որ կրնայ աւելի մեծ տարածում մը գտնել և թէ ընդհանուր բողոքական համայնքին՝ որ լաւ աստուածաբաններու հետ առիթը կ'ունենայ լաւ գրողներ ալ հայցնելու: Մինչեւ այսօր, հակառակ ամէնէն լաւ կրթութիւն մը ստացած ըլլալուն, գաւառի բողոքականները ընդհանրապէս ամէնէն հապալ, ամէնէն անխնամ գրութիւնները կը գրկեն հայ թերթերու, երբ տարին մէջ մը կամ երկուք առիթ մը ներկայանալու ըլլայ, մինչդեռ, իրենցմէ անհամեմատ տկար կրթութիւն ստացած լուսաւորչականներ, ընդհանրապէս կրնան քանի մը տող քով քովի բերել, և պէտք եղած տեղն ալ գրական դարձուածք մը տալ իրենց գրուածքին: Ասոր պատճառը շատ պարզ է. որովհետեւ էջերինները թերթեր ունին իրենց տրամադրութեան տակ, որոնց անդադար կը գրեն ու տակաւ կը վարժուին, մէկ կողմէ մերժուած յօդուածէ մը խրատուելով և միւս կողմէ ալ հրատարակուածին մէջ եղած սրբագրութիւնները ուսումնասիրելով: Բողոքականները չունին այդ տեսակ օրգան մը՝ որ իր էջերը լայն բացած ըլլայ իրենց առջեւ, և չեն ալ դիմեր հայ թերթի մը, պահելով տեսակ մը խրտչում որ անբացատրելի կը մնայ: Այս պայմաններուն մէջ Աւետաբեր ահագին օգուտ մը կրնայ ունենալ իր համայնքին զարգացման և կամ աւելի ճիշդը՝ գրական զարգացման գործին, չաբաթական մէկ երկու էջ յատկացնելով աշխատակիցներու, որոնցմէ շատ պիտի ունենայ անշուշտ, քանի որ գոլէճները ամէն տարի կուտան շրջանաւարտներու բաւական ստուար թիւ մը, որուն մեծամասնութիւնը կարող տղոցմէ կազմուած է գրեթէ միջոց:

Գանգատող թղթակիցները կ'ընեն նաև ուրիշ դիտողութիւն մը՝ որ ինքզինքն ոչ նուազ արդար է: Թերթը, կ'ըսեն, շա՛տ անխնամ և յաճախ անկապ լեզուով մը կը հրատարակուի, որով ընդհանրապէս կը գտնուին այն տեսակ հատուածներ որոնցմէ բան մը չի հասկացուիր: Օրինակի համար Աւետաբերի վերջընթեր թիւին մէջ՝ կայ «Ուրիշի մը բեռը կրելը» վերնագրով կտոր մը որ անխնամութեան հրաշակերտ մը կրնայ համարուիլ: Այդ կացութեան վերջ մը տալու համար, խմբագրութեան կ'առաջարկեն որ Հայ մը իբր Միայուն խմբագիր աշխատակցի մոխոնար խմբագրապետին. —

«Հրապարակագրութեան մէջ փորձառութիւն ունեցող հայ գործակից մը, կ'ըսէ մէկը, մեծապէս պիտի նպաստէ Աւետաբերի բարեփոխման: Մոխոնար խմբագրապետին ներկայութիւնը ապահովութիւն մը պիտի ըլլայ թերթին շրջունակման, և Հայ օգնականին աշխատութիւնը պիտի գոհացնէ մեզ, «մերը պարգեւելով»:—

* * *

Զեմ գիտեր թէ այս առաջարկները ի՛նչ ընդունելութիւն պիտի գտնեն Աւետաբերի խմբագրութեան կողմէ: Ամէն պարագայի մէջ գէշ բան մը ըրած չըլլար գոհացում տալով ա՛յն տեսակ խնդրանքներու որոնք ընդհանուրին օգուտէն թելադրուած են: Մանաւանդ որ քիչ մըն ալ իր պարտքն է ատիկա, քանի որ Աւետաբեր մեր ամէնէն տարածուած թերթերէն մէկն է և իրեն բաժանորդ ունի Բողոքականներու եթէ ո՛չ ամբողջութիւնը, գոնէ ստուար մաս մը, որ ինքզինքն պատկաւելի թիւ մը կը կազմէ, Ամէն թերթ՝ իր տարածման համեմատութեամբ պարտաւոր է կատարելագործուելու. և երբ այդ պարտաւորութիւնը ամբողջ հ մայնքի մը բարոյապէս նպաստելու կոչմանքը ունի իր մէջ, ըսէ՛ք, աւելի հաճոյքով, աւելի հեշտիւ պէտք չէ՞ կատարել զայն:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՎԱՆԱՅ ԳՈՐԾԵՐ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»ի)

ՎԱՆ, 19 Սեպտեմբեր

Երկու ամսոյ կը մօտենայ, որ Արսլանեան Սրբազանը մեկնած է Վանէն, հաւանականաբար չվերադառնալու նպատակաւ: Արեւելքի էջերուն մէջ մենք ժամանակին մեր կարծիքները յայտնած ենք Ն. Սրբազանութեան հովուական պաշտօնավարութեան մասին, կարծիքներ, որոնք այնքան հեռու էին փաղաքշական ջատագովութեան մը հանդամանքէն, որքան պատշաճաւոր յարգանքի հետ չափաւոր քննադատութեան մը բնութիւն ունէին: Անշուշտ աւելի բան մը պիտի չընենք հիմա ալ, երբ այլ ևս չենք վայելեր Ն. Սրբազանութեան ներկայութիւնը: Դժբաղդաբար բաղդ չունեցանք բաւական երկար ժամանակ տեսնելու իր գործելու կերպերը՝ զինքը լիովին ճանչցած ըլլալու համար:

Սակայն որչափ կարելի և ներելի է դատել, գրեթէ մէկ տարուան պաշտօնավարութենէ, կը փութանք ըսել ամէնէն առաջ, որ Արսլանեան Սրբազանը՝ բաւական բուռն խմաստով անշահախնդիր եկեղեցական մըն է, և գուցէ իրեն չինած դիրքն ու բ՝ հսդիթը իր այդ յատկութեան կը պարտի գլխաւորապէս. անկեղծ է, անանկեղծ մանաւանդ իր կենցաղավարական կերպերուն ու տրամադրութիւններուն մէջ, իրեն յատուկ անձնասէր բնութիւն մը ունի, որ չդիտեր բնաւ յարմարիլ, համակերպիլ: Եւ այս անկեղծ եսականութիւնը, յաճախ դիւրագրգռութեամբ արտայայտուած՝ խառնուածային վիճակ մը չէ՞ իրեն համար, քան որչափ բարոյական առաւելութիւն: Տրամախոհ միտք մը ունի, բայց ոչ խորագիտութիւն, եկեղեցական-վարչական գործերուն մէջ փորձառութիւն ունի, բայց ոչ աշխատելու տրամադրութիւն, գոնէ կրնանք ըսել ցոյց չտուաւ ատանկ բան մը Վանայ մէջ, զայրացկոտ և խստաբարոյ է, բայց ոչ ոխակալ, վճիտ է իր սիրտը և կեղծ ու պտիր վարմունքներէ կը գանի, ինչպէս անճաշակ կերակուրներէ:

Ահա եկեղեցական մը, որ սակայն գաւառային առաջնորդութեան մէջ, ամէն բանի հանող, ամէն գործի խառնուող, ամէն կեանքի յարմարող, ամէն մարդու հետ վարուող հովիւ մը պիտի չկրնար ըլլալ, ինչ որ մեր միջավայրին պահանջն է, որքան ալ ազդելու, խօսելու, քարոզելու բարեմասնութիւններով օժտուած ըլլար: Գաւառացիներս զարմանալի ՝ՀարդիկենՔ, միամտաբար ամէն բան մեր առաջնորդներէն կը պահանջենք, մինչեւ իսկ որչափ կարելի է մարդկային թերութիւններ ալ չունենալ, թէ կոգւոյ և թէ կեանքի կատարեալ և գործնական մարդ ըլլալ, մէկ խօսքով Յովհան Օձնեցիներ, որ մեր ամէն բարոյական, կրթական, յաբարերական, վանական, դատական և այլն գործերը տեսնեն, պէտքերը հոգան որչափ կարելի է անձամբ. նաև մեր աղքատներուն հաց տան, թշուառութիւնները ամոքեն, և այս ամէնուն վրայ ալ պէտք եղածին պէս փափկանկատութեամբ վերաբերուին մեր խոշոր եսին հետ: Այս բաները անշուշտ չպիտի կրնար ընել Արսլանեան Սրբազան, որ այլ ևս երիտասարդ չէր, հետեւաբար ոչ ալ եռանդուն գործունէութեամբ համբաւ շահելու ետեւէ: Մանաւանդ որ իր տեսակ մը արիստոտրաթիք ձեւերով և բնաւորութեամբ սահմանափակ շրջանակ մը ընտրել կը միտէր:—Արսլանեան Սրբազան այնչափ ժողովրդական մտսայնի հետ չփուեցաւ, միայն աղաներ ընտրեց, անոնցմով գոհ եղաւ, անոնցմէ գժգոհ դարձաւ: Ժողովուրդը առհասարակ, երբ անոր քարոզները լսեց, լաւ տպաւորութեան տակ մնաց և միշտ յուսաց որ Ն. Սրբազանութիւնը գործելու ալ աւելի եռանդ եւ տրամադրութիւն պիտի ունենայ հետզհետէ: Բայց Սրբազանը կ'երեւայ թէ եկած օրէն որոշած էր շուտով մեկնիլ: Ուստի այնչափ խնդիրներու և երեւոյթներու խորը չմտաւ: Օրուան խնդիրներ միայն, կամ աւելի ճիշտ դաւանափոխութիւնն ու աղքատութիւնը առաւելապէս ծանրացան իր վրայ, գրեթէ շուարեցնելու աստիճան, որոնց դէմ բաւական արիութեամբ մաքառեցաւ և կարելի եղածին չափ ալ յաջողեցաւ: Աղքատներու հանդէպ իր ոչ այնքան փափկասիրտ վարմունքը արդարացուց նպաստաբաշխի գործը կանոնաւորելով, աւելի ընդարձակելով և ճիւղաւորելով, զեղծումներու առաջքը առնելով և բաւական առատ նպաստ բերել տալով, այնպէս որ անցեալ տարուան սովամահ վիճակը շատ աղէտաբեր չեղաւ ժողովրդին համար. դաւանափոխական հոսանքն ալ բաւական դադրեցաւ: Սակայն չարիքներու դարմանումը և բարիքներու յառաջբերումը ո՞չ ապաքէն տոկունութիւն եւ յարատեւ աշխատութիւն կը պահանջեն. իցէ՛ թէ Արսլանեան Սրբազանը այդ ալ ունենար, և փոխանակ հրաժարականներ տեղացնելու Պատրիարքարան, իր բազմակրօտ թեմին գործերու ընդարձակութիւնը և բազմազանութիւնը բացատրէր և ձեռնհաս անձերը պահանջէր իրեն: Առաջնորդարանի ժողովներուն և խորհուրդներուն ալ կազմութեան և կարգապահ գործունէութեան հոգ տարաւ, բայց դժբաղդաբար կ'երեւայ թէ մենք իր պահանջած մարդիկը չունէինք որ վարչական մեքենան աւելի լաւ գործէր և իրեն, միայն մեքենավարի դերը մնար: Ցարաբերական գործերու մէջ ալ շատ տրամադրութիւն ցոյց չտուաւ աշխատելու, չգիտենք ինչ պատճառաւ. իր վայելուչ ձեւերով, ազդեցիկ դիրքով և յաջող լեզուով կրնար օգտակար ըլլալ այդ մասին: Կրթական գործը թողուց աւելի մէկ տարուան մէջ երկու անգամ փոխուող Ուսումնական Խորհուրդի մ., որ կարծեմ մէկ երկու ժողովներ միայն ունեցաւ առանց ըմբռնել կարենալու իր պաշտօնը, և մեր թաղային գլուխները ուսուցչական յանձնաժողովին պատրաստած ծրագրին համաձայն կազմակերպուելէ և տարի մը շարունակուելէ ետք՝ այս տարի քանիներ ցաւալի փոփոխութեանց ենթարկուեցան, հարկ կա՞յ ըսել, քանի մը թաղական ադաներու ծերազելի քմահաճոյքով, մինչդեռ Տոկիսիկեան Հայերը օգուտ քաղելով մեր առաջնորդարանի ապիկարութենէն, որ ուսուցիչներու յետամնաց ամսականներ գանձել տալու մէջ անգամ կը տկարանայ, կը յաջողին աւելի վճռելով հրապուրել մեր ուսուցիչներէն չատերը և դրեթէ ամէն թաղի մէջ անոնցմով վարժարաններ բանալ: Կրթական գործին մէջ Արսլանեան Սրբազանի գլխաւոր բաժինը եղաւ բաւական ոյժ տալ Երամեան անհատական վարժարանին և քանի մը գիւղական վարժարաններ վերաբանալ Տոքթ. Բէյնոլտսի ազակցութեամբ:

Որբանոցի գործը Արսլանեան Սրբազանի ատեն, կրնանք ըսել, աւելի ընդարձակուեցաւ, չնորհիւ Պատրիարքարանի նպաստին և բարերարներու մարդասիրութեան: Սրբազանը մասնաւոր սէր մը ունէր Որբանոցներուն համար և կը մտածէր միացնել զանոնք, ատրճանաւորում մը դնելով անոնց մէջ և Վարագայ որբանոցին տալով բարձրագոյն դասընթաց մը. գեղեցիկ էր այս գաղափարը զոր գործադրելու համար հարկ էր որ ինքը երկար ատեն մնար Վան: Կը յուսանք որ Ն. Սրբազնութիւն ուր որ ալ ըլլայ, չի մոռնար այն խոստումը, զոր արտասանեց Վարագայ որբերէն բաժնուելու վայրկեանին:

Եւ սակայն փափաքելի է որ Արսլանեան Սրբազան կրկին վերադառնայ Վան, որուն թեմական գործերուն փորձառութիւն ունենալով, այս անգամ աւելի լաւ պիտի կարողանայ գործել, մանաւանդ եթէ իր ձեռքին տակ քանի մը եռանդուն, ուսեալ և խելացի վարդապետներ ալ ունենայ: Վան միշտ պէտք ունի իրեն նման բարձրաստիճան հոգեւորականի մը, որ պատկառանք ազդէ և վարել գիտնայ: Այս տարի յաջող հունձքերուն չնորհիւ աղքատութիւնը մեղմացած է, առաջնորդը կարող է աչք բանալ և ժողովուրդին բարոյական շինութեան աշխատիլ:

Վան Ց. Մ.

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՔԱՂՈՒԱԾ ԱՆԳԼ. ԹԵՐԹԵՐԷ)

ՄԱՆՉԷՍԹՐ, 10 հոկտ.

Նիժնի-Նովկորոտի մէջ վերջերս տեղի ունեցաւ Ռուսիոյ գլխաւոր գործարաններու ներկայացուցիչներու համաժողով մը՝ նպատակ ունենալով խորհրդակցիլ ու որոշել միջոցները՝ աւելցնելու տնական արուեստագործութեան արտադրութեանց — գլխաւորաբար բամպակեղէն ապրանքներու — արտածումը Պարսկաստան, որուն հետ եղած առեւտուրը մինչեւ հիմայ միջնորդ վաճառականներու միջոցաւ կ'ըլլար: Հաստատուած էր թէ գործարանատէրերու ջանքը՝ Պարսկաստանի հետ ուղղակի գործառնութեան՝ անյաջող արդիւնք մը տուած էր սա պատճառներով.

Ա.—Պարսկական հրապարակներու վերջին տարիներուն ունեցած դրամական ո՛չ գոհացուցիչ վիճակը:

Բ.—Պարսկի վաճառականներէ պահանջուած չատ երկար պայմանաժամները վճարմանց մասին — 12 ամիս առ նուազն:

Ժողովը սա՛ եզրակացութեան յանգեցաւ թէ ռուսական գործարանատէրերու պարսկական հրապարակներուն հետ ուղղակի գործելու միակ միջոցն է ռուսական ապրանքները փոխանակել պարսկական ապրանքներու՝ ցորենի և ուրիշ զանազան երկրագործական արտադրութեանց հետ: Բաւական ժամանակէ ի վեր հաստատուած է սա՝ պարագան թէ ռուսական տպածոյ բամպակեղէն ապրանքներ բաւական յաջող կերպով մրցելու՝ վրայ են անգլիականներուն դէմ, հիւսիսային Պարսկաստանի հրապարակներուն վրայ: Կ'երեւայ թէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը չատ աւելի դիւրութիւններ տուած է տպածոներու արտածման քան արուեստագործութեան միւս զանազան ճիւղերուն: Նոյնպէս հաստատուած իրողութիւն մըն է այսօր թէ տպածոներէ զատ ռուսական բամպակեղէն ուրիշ ապրանքներ ալ մուտք գտնել սկսած են ո՛չ միայն Պարսկաստանի, այլ նաեւ Աֆղանիստանի և Պէլուճիստանի մէջ ալ:

—Սա ընդհանուր գաղափարը և փափաքը թէ Սուտանի վերջին պատերազմին պիտի յաջորդէ առեւտրական մեծ շարժում մը յիշեալ երկրին և առեւտրական զանազան կեդրոններու՝ մանաւանդ Անգլիոյ հետ, իրականութիւն չէ գտած տակաւին:

Էնիբրըն Կազէթ կը ծանուցանէ թէ իրականին մէջ ո՛ և է հաւանականութիւն մը չկայ, չատ տարիներ առաջ Եդիպտոսի և Սուտանի մէջ գոյութիւն ունեցող ընդարձակ առեւտուրին վերարծարծման: Բազուած տեղեկութիւններէ դատելով սա՛ եզրակացութեան պէտք է յանգիլ թէ տարիներէ ի վեր Սուտանի մէջ տիրող անկարգ կառավարութեան ժողովրդին նիւթական կացութեան վրայ ըրած չատ անպատատ ազդեցութիւնը քիչ ժամանակէն չէ որ պիտի անհետի: Վերջին երկու տարուան մէջ Խարթումի մէջ չենուած նոր տուներու թիւը 40ը չանցներ: Անշուշտ այդ թիւին մէջ չեն այն տուները և չէնքերը որոնք կառավարութեան ծախքով կառուցուած են վերջերս: Ամէն բանէ աւելի, այս վիճակը հաստատ ապացոյց մըն թէ աղքատութիւնը դեռ վերջին ծայր կը ճնշէ այդ քաղքին ժողովրդին վրայ:

—Վերջին ինը ամսուան Անգլիոյ արտածման և ներածման արժէքները յայտարարուած են պաշտօնապէս: Ամէն տեսակ ապրանքներու ներածման դումարը չկրցի զսպել ինքզինքս և յառաջացայ: Աւելի առաջ պիտի երթայի, եթէ ոտքս չդառնար:

—Ոտքդ ի՞նչ վիճակի մէջ է հիմա, հարցուց Նաթալի, որ տիկին տ'Ալրէմբի և Հանրիի սէս կլլած էր այդ սուտը.

—Օ՜հ, բան մը չէ: Քիչ մը կը ցաւի տակաւին, բայց վայրկեանէ մը պիտի կրնամ քալել:

Պ. տը Պլինեաք, իրը համբ վկայ, մտիկ ըրած էր այդ բացատրութեան, և ճշմարիտ անձկութեան մը մասնուած էր:

Ի՞նչ, այդ ամբիծ էակը՝ Նիաման գաշտելի և նողկալի մարդու մը թեւերուն մէջ տեսա՞ծ էր: Ի՞նչ կը նշանակէր այդ գաղտնիքը: Արհամարհա՞ծ ուրահար մըն էր այդ հնդիկը: Իրաւունքնե՞ր ունէր անոր վրայ բռնանալու: Ի՞նչպէս կ'ըլլար որ նորատի աղջիկը ճիշդ այդ ամայի տեղը կը գտնուէր, ուր անծանոթը համբակեցաւ վրան յարձակիլ, փախցնելու համար: Կատակերգութեան մը զո՞հ էր արդեօք: Այդ հրաշագեղ աղջիկան խաղալի՞քն էր միթէ, ինք որ բնա՛ւ չէր հաւատար թէ անիկա աղտոտ գործ մը կրնայ կատարել և նոյն իսկ գէշ գաղափար մը մտքէն անցընել:

Երկի մարդիկ այնքան կը խաբուին որ կասկածը խկոյն կը սողսկի իրենց հոգիին մէջ: Նորատի աղջիկը նշմարեց Ռաուլի հոգիին մէջ մղուած այդ պայքարը:

—Պ. տը Պլինեաք, ըսաւ անոր յանկարծ, թեւերնիդ տուէք, եթէ չէք ուզեր անթացուպ մը երթալ բերել ինձի:

Առանց պատասխանելու Ռաուլ փութաց հնազանդիլ:

—Երթանք, յարեց Նիաման, կրթնած Ռաուլի թեւին վրայ:

Ստուդիս Նիաման կաղալ ձեւացնելով առջեւէն կը քալէր. իսկ անոր կը հետեւէին Հանրի, Նաթալի և տիկին տ'Ալրէմբ, որոնք այնքան ջերմ հաւատք ունէին անոր ուղղամտութեան վրայ որ երբեք չէին կասկածեր անոր խօսքերուն ճշմարտութեան մասին:

Այն ատեն Նիաման ձեռքով գաղտնի նշան մը ըրաւ Ռաուլի և խուլ ու պաղատագին ձայնով մը ըսաւ.

—Պ. տը Պլինեաք բացարձակ գաղտնապահութիւն կը պահանջեմ ձենէ: Քանի մը օրէն ձեզ պիտի տեսնեմ և այն ատեն ամէն բան կը բացատրեմ ձեզի: Կրնամ ինքզինքս արդարացնել: Մինչեւ այդ օրը, կը կրկնեմ և ոչ մէկ բառ չփախցնէք ձեր բերնէն անխորհրդապահութեամբ:

Ու սաստկագին ձայնով մը աւելցուց.

—Ձեր... և իմ կեանքս... վտանգի մէջ են:

Քանի մը վայրկեանէն մեծ սրահները հասան: Ռաուլ հրաժեշտ առաւ տիկին տ'Ալրէմբէն, որ թախանձագին խնդրեց անկէ Մատլի իրենց այցելել, ուր պիտի հաստատուէր իր երկու աղջիկներովը:

Երբ Ռաուլ տը Պլինեաք մինակ մնաց սրահին մէջտեղ, ուր քօղիլեանը կը սկսէր, չուարած, ապշահար կերպարանք մը ունէր: Ստիպուեցաւ ինքզինքին խոստովանիլ թէ Նիաման խառնիչ տպաւորութիւն մը ըրած էր իր վրայ.

(Շարունակելի)

ԳՈՐԾ ԲՐԱՏԻԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼՈՒՏ ՌՈՒԶՄԱՆՏԻ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐԸ

Ը.

Պ. տը Պլինեաք քանի մը քայլ միայն հեռու էր անկէ: Այդ միջոցին, երկար և եղանակաւոր սուլում մը լսուեցաւ պատին միւս կողմը:

Անծանօթը ամենայն դիւրաշարժութեամբ ու արագութեամբ պատին անհարթութեանց կառչելով՝ անհետ եղաւ:

Այս տեսարանը, զոր նկարագրելը աւելի երկար կը տեւէ, հազիւ քանի մը վայրկեան տեւած էր: Պ. տը Պլինեաք ապշահար՝ թուրը երախակալին մէջ դրաւ: Ու երբ տեսին կը դառնար, տեսաւ Հանրի տ'Ալրէմբը, իր մայրը ու իր քոյրը որոնք կը շրջապատէին նուազած Նիաման: Ռաուլ թէ ինք հարցում ընելու և թէ անոնց հարցում ուղղելու վրայ էր, երբ իր աչքերը հանդիպեցան Նիաման աչքերուն, ու պարբերութիւնը նուազեցաւ շրթունքներուն վրայ:

Նորատի աղջկան նայուածքին մէջ յուսահատ պաղատանք մը կար.

—Յանուն Աստուծոյ, լռեցէ՛ք, ըսել կը թուէր ան, եթէ կը յիշէք ան փոքրիկ Նիաման, որ այնքան սիրած է ձեզ եւ կը սիրէ տակաւին:

Ռաուլ լռած էր, տժգոյն ու շնչապառ, մինչ Նիաման, յանկարծ ոտքի ելլելով, իր մօրը հարցումներուն կը պատասխանէր այն պաղարիւնութեամբ, որ ամէնէն տկար կիները դիտեն ցոյց տալ վտանգի վայրկեանին:

—Բայց, Աստուած իմ, ի՞նչ կայ, ի՞նչ կը յուզուիք սիրելիներս: Ոտքս դարձաւ երբ Ջերմանոց կը մտնէի, ուր սիրեցեալ հայրենիքս յիշեցնող ծաղիկներ ու բաղեղներ կան: Ցաւը այնքան սաստիկ էր էր որ, չկրցի ցաւի աղաղակ մը զսպել:

Ու տիկին տ'Ալրէմբի դառնալով, հրապուրիչ ձծինքով մը յարեց.

—Սիրելի մայրիկս, սիրելի մայրիկս, ինծի համար դո՞ղ ելաք:

—Բայց ի՞նչ հարկ, դոչեց տիկին տ'Ալրէմբ, Նեաի մը սէս մեկնիլ, այդ ջերմանոցներուն, ճեմելիքներուն մէջ մտնել, առանց մեզ խաց տալու: Զկրցանք քեզ գտնել Նիաման, միայն ահաբեկման ճիշդ էր որ մեր քայլերը այս կողմը առաջնորդեց:

Նորատի աղջկան թարթիչներուն վրայ արտասուք մը ցոլաց.

—Ցանցանքն իմս է, սիրելի մայր, դող հանեցի ձեզ: Բայց ինչ ընեմ, պէտք է ներել իմ յանցանքս: Երբ տեսայ կակաչները, բաղեղները և ուրիշ ծաղիկներ, չկրցի զսպել ինքզինքս և յառաջացայ: Աւելի առաջ պիտի երթայի, եթէ ոտքս չդառնար:

—Ոտքդ ի՞նչ վիճակի մէջ է հիմա, հարցուց Նաթալի, որ տիկին տ'Ալրէմբի և Հանրիի սէս կլլած էր այդ սուտը.

—Օ՜հ, բան մը չէ: Քիչ մը կը ցաւի տակաւին, բայց վայրկեանէ մը պիտի կրնամ քալել:

Պ. տը Պլինեաք, իրը համբ վկայ, մտիկ ըրած էր այդ բացատրութեան, և ճշմարիտ անձկութեան մը մասնուած էր:

Ի՞նչ, այդ ամբիծ էակը՝ Նիաման գաշտելի և նողկալի մարդու մը թեւերուն մէջ տեսա՞ծ էր: Ի՞նչ կը նշանակէր այդ գաղտնիքը: Արհամարհա՞ծ ուրահար մըն էր այդ հնդիկը: Իրաւունքնե՞ր ունէր անոր վրայ բռնանալու: Ի՞նչպէս կ'ըլլար որ նորատի աղջիկը ճիշդ այդ ամայի տեղը կը գտնուէր, ուր անծանոթը համբակեցաւ վրան յարձակիլ, փախցնելու համար: Կատակերգութեան մը զո՞հ էր արդեօք: Այդ հրաշագեղ աղ-

եղած է 379,187,642 անգլ. ոսկի. 1899 ին նոյն ժամանակամիջոցին եղած էր 356,019,390 անգլ. ոսկի, իսկ 1898ին՝ 344,594,917 Ս. Ո.։ Օտար և գաղթական ապրանքներու արտածումը եղած է 48,042 998 անգլ. ոսկի. 1899ին էր 48,669,295 իսկ 1898ին 45,454,400 անգլ. ոսկի։ Անգլիական և Իռլանդական ապրանքներու արտածումը եղած է 218,471, 755 անգլ. ոսկի. 1899ին էր 194,351,197, իսկ 1898ին՝ 172,729,158 անգլ. ոսկի։ Վերջին սեպտ. ամսոյ մէջ Անգլիայէ Թուրքիա ներածուած է 1,274,000 լիպրա մանած. 1899ին եղած էր 1,745,505 լիպրա, իսկ 1898ին՝ 2,296,400 լիպրա։ Ինչպէս այս թիւերէն կը տեսնենք՝ Թուրքիա սկսած է տարուէ տարի նուազ մանած ստանալ Անգլիայէ։ Սակայն պատճառներն են. Ա.–Թուրքիոյ մէջ վերջերս հաստատուած մանածի գործարանները. Բ.–Իտալական մանածներուն դատած ընդունելութիւնը Թուրքիոյ հրապարակներուն վրայ, աւելի ժան ըլլալուն, և Իտալական գործարաններուն տուած վարկի և զանազան դիւրութեանց պատճառաւ։ Նոյնպէս վերջին սեպտ.ի մէջ Թուրքիոյ զանազան հրապարակները ներածուած անգլիական բամպակեղէն ծըբաբ ապրանքին քանակը 30,341,200 ֆարտայի հասած է. 1899ին 27,989,600 ֆարտա եղած էր նոյն ամսուան մէջ, իսկ 1898ին 35,509,100 ֆարտա։

—Ամերիկեան «միդլինկ» տեսակ բամպակին պատրաստ ապրանքին գինը կը մնայ 6 15/32 բէյնս լիպրան։ Տարաձայնութիւն մը կայ թէ եգիպտական բամպակի այս տարուան բերքին քանակը միմիայն 5,500,000էն 5,750,000 քանթար պիտի ըլլայ, որ սովորականէն չատ նուազ քանակ մըն է։ Այդ թիւերը սակայն պաշտօնապէս հաստատուած չեն տակաւին։

Ա. Գ.

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊԵՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Նոյէ Ֆրայէ Բրեսեեն.

«Չինէն առնուած լուրերը թէեւ ընդհանուր առմամբ հակասական են, սակայն մէկ կէտի վրայ իրարու կը համապատասխանեն։ Այդ բոլոր լուրերը կասկածելի ցոյց կու տան թէ Չին պիտի չգործադրէ Տէրութեանց դիւանագէտներուն պահանջումները որոնց Մ. Նահանգները և Ճապոն ալ հաւանած են։ Կ'ըսուի թէ Սիանկ-Ֆուի մէջ Չինու կայսրութեան յատուկ պալատ մը պիտի կառուցուի, ուր պիտի երթայ արքունիքը։ Չինու արքունիքը չուզելով դառնալ Բէքին, որ միջազգային զինուորներուն կողմէ գրաւուած է, անոր հեռուն մնալը արդեւք պիտի ըլլայ հաշտութեան բանակցութիւններուն։ Անգլիական ու Ֆրանսական լրագիրները՝ գերման մամուլին հետ համակարծիք՝ կը յայտարարեն թէ Չինու կեդրոնական կառավարութիւնը Բէքինէն եթէ 500 քիլոմէթր հեռուն մնայ, օտար դիւանագէտները պիտի վարեն գործերը ու պիտի կատարեն անոնց քմահրաւէրը։ Նաեւ Չինու կայսեր անցեալները հրատարակուած հրամանագիրը ո և է նշանակութիւն պիտի չունենայ։ Եթէ նկատողութեան առնենք Ռուսի Ենվալիs լրագրին այն լուրը թէ ռուս զինուորներուն մէկ մասը ցրուելու վրայ է, ատկէ կը հասկցուի որ զէնքի տակ կոչուածները ու պատերազմի դաշտը ղրկուածները պիտի չցրուին, թէեւ զինուորական ուրիշ առաքումներ և սպառազինութիւններ չեն կատարուիր։ Թունքիուէն Ֆին-Զու երկաթուղիին երկայնքը՝ Բէ-Զի-Լիի նահանգին հիւսիսային մասին մէջ գտնուած զինուորական ոյժերը առաջուան պէս պատերազմական վիճակի մէջ պիտի մնան։ Մանչուրիոյ ռուս զինուորներն ալ իրենց տեղը պիտի մնան։ Այդ հաշուով պատերազմական վիճակ պիտի հանուին միայն զօրանոցներուն մէջ մեկնելու պատրաստ սպասող Խաղախներու երկրորդ ու երրորդ զօրախումբերը և արեւմտեան Թուրքէստանի սահմանագլուխին կանոնաւոր զինուորները։»

Մարճիկի Բուսք Շանկայէն սա հեռագիրը կը հրատարակէ հոկտ. 10 թուականով.

«Արքունիքը հոկտ. 6ին Հո-Զաու հասաւ՝ Շան-Սիի մէջ։ Կայսրը երբ ընդունեց փոխարքային այն հեռագիրը որով արքունիքը Բէքին կը հրաւիրէին, հակամտութիւն ցոյց տուաւ այդ խնդիրը ընդունելու, բայց խնամակալուհին վարանեցաւ։ Թուան ու Զի-Վանկ իշխանները և Բանկ-Եի ու Զաօ-Զի-Զաօ իրենց ազդեցութիւնը բանեցուցին Բէքինի վերադարձը թող չտալու համար։ Այդ միջոցին Բէ-Զի-Լիի առժամեայ փոխարքայ Թինկ-Եունկի մէկ հեռագիրը խնդիրը լուծեց։ Թինկ-Եունկ ծանուցանելով որ միջազգային զինուորները Բաօ-Թինկ-Ֆուի մօտ կը գտնուին, կը յայտարարէր որ արքունիքը Բէքին չերթայ։ Անմիջապէս խնամակալուհին որոշեց ուղեւորութիւնը չարունակել դէպ ի արեւմուտք։»

—Շանկայէն կը հեռագրեն թէ մաքսատուններու պանքան որ օտար փոխառութեանց տոկոսները կը վճարէ, 300,000 թաէլ ղրկեր է Չինու արքունիքին։ Սան-Զէուի մէջ, հոկտ. 8ին, Ոքսքրոները յանկարծ յարձակեր են չինական զինուորներուն վրայ, որոնցմէ երեսուն հոգի բռնելով գլխատեր են։ Բիչ ետքը Հօ ծովակալին զինուորները եւ մղեր են այդ Ոքսքրները որոնք 2500 հոգի են։

—Բէքինէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Չինու կայսրը հրամանագրով մը չնորհակալութիւն յայտնած է Ռուսիոյ՝ իր զինուորները Բէքինէն եւ քաշելուն համար։

—Չինական պաշտօնատարները կը յայտարարեն թէ, կ'ըսէ նոյն հեռագիրը, խիստ հրամաններ ղրկուած են նահանգային իշխանութիւններուն, որպէս զի չընդդիմանան միջազգային զօրախումբերուն յառաջացմանը։

Պ. ՖՈՆ ՊՐԱՆՏԻ ՑՕԴՈՒԱԾԸ

Բէքինի դերմանական նախկին դեսպան Պ. ֆոն Պրանտ, ինչպէս ծանուցուած է, շահեկան յօդուածներ կը գրէ չինական տագնապին վրայ, զգուշացնելով իր հայրենակիցները ծայրայեղ ազգասէրներու չափազանցութիւններէն և Չինու մէջ նոր երկիրներ ձեռք բերելու քաղաքականութեան վանդակելէն։ Պ. ֆոն Պրանտ ամէնէն աւելի կը քննադատէ գերման լրագիրները, որոնք, կ'ըսէ, փոխանակ բանականութիւն քարոզելու, երբեմն Շան-Թունկի, երբեմն Բիանկ-Սուի և երբեմն Եանկ-Զէի կողմը նոր երկիրներ գրաւելու քաղաքականութիւնը կը ջատագովեն։ Պ. ֆոն Պրանտ սակայն կը չարունակէ.

«Ատոնք են զորս ամէն օր կը կարդանք լրագիրներուն մէջ՝ աւելի կամ նուազ ճարտարութեամբ հրատարակուած։ Այդ ջանքերը, իրաւ է որ, ազդեցութիւն մը չունին կառավարութեան որոշումներուն վրայ, բայց մեծապէս կ'աւելցնեն անվստահութիւնը Գերմանիոյ ծրագիրներուն և մտադրութիւններուն նկատմամբ։ Աստուած գիտէ, սակայն, թէ այդ կէտին համար մեր համբաւը բաւական գէշ է։ Չինու մէջ նոր երկիրներ գրաւելու խնդրին համար, ուրիշ բան կարելի չէ ընել, բայց եթէ միշտ ազդու կերպով կրկնել թէ սաիկա Գերմանիոյ համար ամենամեծ աղէտ մը պիտի ըլլայ։ Առաջին արդիւնքը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ զինուորական զօրութեան վրայ երկու զօրաբանակներու պարտաւորիչ յաւելումը, վասն զի նոր ձեռք անցուած երկիրները գրաւելէ զատ, հարկ պիտի ըլլայ միշտ պատրաստ ըլլալ դիմադրելու Չինացիներու յարձակումին, որոնց կարելի է պիտի մասնակցի Տէրութիւններէն մէկը կամ միւսը որ քաղաքականութեան բերմամբ մեր դաշնակիցները եղած է աւելի կամ նուազ ինքնայօժարութեամբ։ Պէտք պիտի ըլլայ մարդ և դրամ զոհել ստացուածքի մը համար, որ մեզի ո՛ և է կերպով օգտակար չըլլալէ զատ, նոր ծախքեր պիտի աւելցնէ և մեզի կորսնցնել պիտի տայ արտաքին քաղաքականութեան մէջ մեր գլխաւոր տեսակէտը, այնպէս որ մեր կացութեան մէջ խոցելի կէտ մը պիտի ունենանք։ Նաեւ անոր տարածութիւնը անկարելի պիտի ընէ պաշտպանութիւնը, որով մեծ վտանգի տակ պիտի մտնենք եթէ մեր ոյժերը հոն սպառենք։»

ԲԷՔԻՆԻ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ

Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, Բէքինի օտար դեսպանները երկուշաբթի օրը գումարում մը ունեցան Բէքինի մէջ։ Անգլիոյ դեսպանը խօսեցաւ Գերմանիոյ հոկտ. 1 թուական ծանուցագրին երեք կէտերուն վրայ։ Առաջին կէտին վրայ թէ չփոթութեանց իրրեւ հեղինակ և թելադրիչ ներկայացուած անձերու ցուցակը պէ՞տք է բաւական համարել, դեսպանները յայտարարեցին թէ երկու գլխաւոր յանցաւորներու անունները չկան, ատոնք են Թունկ-Ֆու-Սիան և Եու-Հըսինէն։ Գալով երկրորդ կէտին թէ հրամանագրին մէջ նշանակուած պատիժները կա՞րելի է բաւական համարել, դեսպանները ժխտողական պատասխան տուին։ Երրորդ կէտին համար, որ կը վերաբերի պատիժներու գործադրութեան վրայ հսկելու խնդրին, դեսպանները որոշեցին թէ պէտք է դեսպանատան պատուիրակներուն ներկայութեանը գործադրուին։

—Այն տեղեկութիւնները զորս Բոլիդիcէ Բարեսբոնսկենց չաբաթ օրը ստացած է Բեդերսպուրկէն և Բարիզէն, կը հաստատեն նախապէս հրատարակուած հեռագրական տեղեկութիւնները՝ Տէրութեանց դիւանագիտական արդի գործողութիւնը մասին՝ Չինու մէջ։ Սրտարբեր Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ վերջերս եւրոպական դահլիճներու միջեւ կատարուած կարծեաց զանազան փոխանակութիւնները գիւրացուցած են յառաջիկային համար Տէրութեանց համաձայնութիւնը՝ չինական խնդրին մէջ։ Բեդերսպուրկի մէջ մեծապէս գնահատած են Գերմանիոյ կայսեր կտրուկ լեզուն՝ Չինու կայսեր հեռագրին պատասխանելուն առթիւ. Նաև Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ հաւանութիւն յայտնած են Գերմանիոյ առաջարկութեանց՝ չինացի յանցաւոր պաշտօնատարները պատժելու եղանակին համար։ Ռուս կառավարութիւնը ընդունած է նաև Ֆրանսական ծանուցագրին պարունակած կէտերը, որոնք իբրեւ հիմ պիտի ծառայեն Չինու հետ կատարուելիք բանակցութեանց։ Չինու պաշտօնական շրջանակներուն մէջ տակաւին չըմբռնուիր Տէրութեանց համաձայնութեան բարոյական ոյժը. կ'երեւայ թէ այդ շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ կարելի է ժամանակ շահելով և Տէրութեանց միջեւ անմիաբանութիւն առաջ բերելով, տկարացնել այդ համաձայնութեան արդիւնքները։ Բեդերսպուրկի մէջ ընդհանուր համոզում կը տիրէ թէ, Չինու մէջ զինուորական գործողութիւնները առանց մեծապէս ընդարձակելու, միայն Բէ-Զի-Լիի և Բէքինի մէջ միջազգային զինուորական ոյժ մը պահելով՝ կարելի պիտի ըլլայ այն տեսակ արդիւնքներ ձեռք բերել, որոնք վերկարար մտածումներ ներշնչեն Չինը կառավարողներուն։ Բարիզի կառավարական շրջանակներուն մէջ տիրող տպաւորութեան համար Բոլիդիcէ Բարեսբոնսկենց կ'իմանայ թէ շատ կը գովեն ամէնէն աւելի չահակից Տէրութեանց կողմէ եղած զիջողութիւնները այդ դժուարին գործին վերջին երեւոյթներուն մէջ. Նաև գոհութեամբ կը հաստատեն թէ Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի ծանուցագիրներուն եղած ընդունելութիւնը հաստատուն կըռուան մը առաջ բերած է չահակից Տէրութեանց դիւանագիտական գործին տեւականութեանը համար, որուն համար աշխատութիւնը այսօր աւելի զօրաւոր և հաստատուն երեւոյթ կը կ'ընծայէ։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓԻՐԻԿԷ

Սպասաurs սատէս կ'ամփոփէ հարաւային Ափրիկէի կացութիւնը.

«Հարաւային Ափրիկէէն առնուած լուրերը շատ յուսահատու չեն փութով կատարուելիք խաղաղեցուցման մը համար։ Այդ տեղեկութիւններէն կ'իմանանք թէ հիւսիսային կողմի Պոէրներու գլխաւոր զօրախումբերը տակաւին կը դիմանան և կորուստներ կը պատճառեն մեզի, թեթեւապէս յաղթական ընծայելով զանոնք։ Գերի բռնուած Պոէրները և դասալիքները կ'ըսեն մեզի թէ հիւսիսային կողմի Պոէրները Լը պահուրտին, կռիւէն յուսահատած և վերջնական անյաջողութեան վրայ հաստատուած. սակայն այդ պատմութիւններուն շատ մեծ հաւատք ընծայելու չէ, որովհէտ շատ անգամ անհաներու կողմէ դիտմամբ կը յերիւրուին՝ իրենց տկարութիւնը արդարացնելու նպատակով։ Գալով Տէվէթի, պատճառը չկայ զայն վհատած նկատելու։ Տակաւին անոր թնդանօթներէն և ոչ մէկը կրցանք ձեռք ձգել, և եթէ զանոնք իր հետը տարած է, հարկաւ անոնցմէ օգտուելու համար է։ Պոէրներու վրայ խստաբեռ ատոն յաջող գործածուեցան սա երկու բառերը. «Վհատած և ցիր ու ցան եղած»։ Տէվէթ և ուրիշներ միշտ երեւան կ'ելլեն։

—Վրիպուրկէն հոկտ. 12 թուականով կը հեռագրեն թէ Պոէրները արշաւներ յարձակեցին արեւելեան կողմի ագարակներէն։ Շատ մը պոէր զօրախումբեր կան Մարիքաֆ-Ռոտի մէջ, կը ծանուցուի թէ Տըլարի զօրավարը Բրան-Բանէն 14 մղոն հեռուն կը գտնուի՝ 230 հոգիով։

—Միտուէլպուրկի (Հոլանտա) կանանց յանձնաժողովը կոչում մը կ'ընէ ի նպաստ պոէր կիներուն և տղոց որ ամէն բան կորսնցուցած են։ Յանձնաժողովը բարեսիրտ կիներէն կը խնդրէ որ ձեռքակերներ ղրկեն։»

—Բարեսլուսոյ Գլուխի յանձնաժողովին թղթակիցներէն մէկը խնդրեր է բարերարներէն որ պոէր գերիներուն համար գիրք չղրկեն, վասն զի Անգլիացիները՝ գիրքերուն անցքը արտօնելէ առաջ, զանոնք քննութեան կ'ենթարկեն։

—Ամսթէրտամի մէկ եկեղեցիին մէջ մեծ հանդէսով տօնուեցաւ Քրիւկէր նախագահին ծննդեան տարեդարձը։ Զարմ հաղար հոգի ներկայ էին։ Այդ եկեղեցիին մէջէր որ կատարուեցաւ թաղումին թաղադրութիւնը։ Քանի մը հոգիներ, կղերական ու աշխարհական, բանախօսութիւններ արտասանեցին։ Իւրաքանչիւր ճառի աւարտելուն, ներկաները Սալմոսէն քա՝ի մը տուն կ'երգէին։

—Ալիուալ-Նորթէն հոկտ. 12 թուական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ պաշար գտնելու համար զրկուած անգլիական չրջուն պահակախումբ մը ձեռնունայն վերադարձեր է, վասն զի չրջականները Պոէրներու բազմաթիւ խումբեր կան եղեր։

Լուրենսօ-Մարքեզ, 12 հոկտ. — Բորթուկալի փոխարքանաւ մը Լիզպոնայէն հոս հասաւ՝ 1200 զինուորներով։ Նոգենաւին մէջ կը գտնուէր նաև Մոզամբիքի նոր կառավարիչ Կիրեաօ զօրավարը։ Կիrsterլանs հոլանտական զրահաւորը հոս հասաւ։

Բարեյուսոյ Գլուխ. — Սըր Ռըտվէրս Պըլլը Անգլիա կը վերադառնայ։

Ոռիլեան.—Թէեւ Բարիզէն հեռագիր մը ծանոյց թէ հանրապետական նախկին երեսփոխան մը կը համոզէ Պոէրները որ Մատապաքար գաղթեն, բայց հոս կ'ըսուի թէ Պոէրները բնաւ մտք չունին գաղթելու։ Նոյն իսկ Անգլիոյ լուծին տակ պիտի չարունակեն Թրանսվալ մնալ, օր մը իրենց նախկին վիճակը ձեռք բերելու յոյսով։

ՍԱՄՈԱ ԿՂԶԻՆԵՐԸ.—Արիայէն (Սամոա) կը գրեն Քեօլիcէ Զայբուլկի.—

Վարչութեան գործերուն մասնակցելու համար գերման կառավարութեան կողմէ հրաւիրուած ցեղապետները օգոստ. 14ին հաւատարմական երդում ըրին գերման դրօշին։ Երդման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Մուլինուի մէջ։ Կառավարիչը Տոքթ. Սոլֆ իր հետեւորդներով մէկտեղ կը գտնուէր բեմի մը վրայ, որուն առջև կեցան ընկ ցեղերուն պետերը։ Մխիթարական վարժարաններու տղոց երգեցողութիւն յետոյ, կառավարիչը բանախօսութիւն մը արտասանեց, որուն մէջ ըսաւ թէ կայսերական կառավարութիւնը բարձրակարգ իշխանութիւն մը ունի թէ՛ ընկերներուն և թէ սպիտակամորթներուն վրայ։ Բայց կառավարութիւնը չուզեր որ եւրոպական տարազը և սովորոյթները պարտաւորիչ ըլլան բնիկներուն համար։ Կրնան իրենց սովորոյթներուն համեմատ ապրիլ, յարգելով անհատներու սեփականութիւնը ու կեանքը և ո՛ և է արդելք չյարուցանել քրիստոնեաներու կրօնական պաշտամունքներուն։ Կառավարութիւնը վստահութիւն ունի Սամոացիներուն վրայ. կը յուսայ թէ իրենք իրենց մէջ պիտի կրնան կարգադրել գործերը, կայսերական իշխանութեանց բարձր հսկողութեան տակ։ Սամոացի ցեղապետները յետոյ երդում ըրին և ստացան իրենց պաշտօնը վաւերացնող հրովարտակներ։

ՏԱՆԵՄԱՐԲԱ.—Երեսփ. Ժողովի նիստին մէջ, նախարարապետը, պատասխանելով գանիական Անթիլեանները՝ Մ. Նահանգաց ծախելու համար կատարուած բանակցութեանց մասին եղած հարցասխնդման մը, յայտարարեց թէ ամէն մարդ համամիտ է այդ մասին, թէ Անթիլեանց արդի կացութիւնը անտանելի է և թէ հարկ է փոփոխութիւններ ներմուծել։ Յոյս յայտնեց թէ ուրիշ առթիւ մը հարկ եղած բացատրութիւնները պիտի տայ այդ մասին։

ՎԱՏԻԿԱՆԻ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ.— Հոկտ. 12ին Վատիկանի ստորադաս պաշտօնեաներէն մէկը ձերբակալուեցաւ, որ ամբաստանուած է թէ դրամարկղը գտնուող գրասենեակը գողեր մտցուցած է, որոնք հոն գտնուող 300,000 ֆր.ը յափշտակած էին։ Այս երրորդ անձն է որ կը ձերբակալուի։ Քննութիւնը կը շարունակուի։

ՄԵԾ ԿՏԱԿ ՄԸ.—Ժան Բալֆի կոմսը մեծ կտակ մը ըրած է, որ մահուընէն յետոյ պիտի գործադրուի։ Կոմսը Զուլէս Վիլոն Փր.ի արժէք ունեցող հողեր կը նուիրէ Բրէզվուրկի չրջակայքը, նաեւ 100,000 ֆիորինի եկամուտ մը։ Այս կըտակը յատկացուած է ամէն ազգէ աղքատ ուսանողներու օգտին։ Կոմս Ժան Բալֆի Հունգարիոյ ամէնէն հարուստ կալուածատէրերէն մէկն է։ Ամուրի և սիրահար քաշուած, առանձնացած կեանքի, 1848էն ի վեր ա՛լ չի խառնուիր քաղաքական կեանքի, ուր պահպանողական կուսակցութեան կը վերաբերէր երբեմն։ Կը զբաղի միմիայն իր ընդարձակ կալուածներուն շահագործումովը և իր գեղարուեստական հաւաքածոներովը, որոնք շատ ճոխ ու մեծարժէք են։

ԳԼԽԱՐԿԸ ԵՒԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ.—Մ. Նահանգաց Մասաչուսէթ նահանգին Ս. Մարի տը Ուալթամ թեմին երեցը Պ. Բրօսնահան բեմէն պարսաւեց այն կիները, որոնք առանց գլխարկի եկեղեցի կուգային։ Թէեւ ինք հաւանած էր որ այրերը շապկով և կիները առանց կրկնոցի գան, սակայն քանի որ կիները հիմա սկսած են գլուխնին բաց եկեղեցի գալ, սպիսկոպոսը այդ զեղծումին դէմ բողոքել և յիշեցնել իրենց թէ՝ աղօթելու համար եկեղեցի եկող կին մը պէտք է գէթ իր գլուխը ծածկէ։ Պ. Բրօսնահանի այս ոբոշումը մեծ իրարանցում առաջ բերաւ թեմին գեղեցիկ սեռին մէջ։ Խնդիրը յանձնուեցաւ Պոսթընի արքեպիսկոպոսին, որ բնականաբար իրաւունք տուաւ երեցին։

ՊԵԼՈՒՃԻՍՏԱՆ.—Սիմայէն Տէլլի Թէլեկրաֆի քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նոր չփոթութիւններ ծագեր են Պելուճիստանի սահմանագլխին վրայ։ Վասարի ցեղապետները բոլորովին ընդվզած են։ Բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար արշաւանքի մը պէտք կը զգացուի։ Սիմայէն դարձեալ նոյն լրագրին քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ հարաւային Ափրիկէէն դարձող անգլիական զօրքերը նոյեմբերին Հնդկաստան պիտի տասին։

ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐՈՒ ՍԻՐԵԼԻ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԸ.—Գերմանիոյ կայսրը շատ կը սիրէ թեւնոցի զոյգ մը կոճակ, որ իր մեծ հօրը՝ Վիլհելմ Ա.ի կը վերաբերէր, նաև Մեծն Փրէտերիքի և Նաբոլէոն Ա.ի վերաբերեալ մէկմէկ ընծաւուի, թէեւ քթախոտ չի գործածեր. նաև Շաղ ժԲ.ի մէկ լծակը, զոր այս վերջինը կորսնցուցած է Բոլթավայի պատերազմին մէջ։ Կայսրը բոլորովին համոզուած է թէ այդ առարկաները երջանկաբեր են իրեն համար։ Վիլհելմ Բ. հին ժամանակի մոյկերու և համազգեստներու հաւաքածոյ մը ունի։ Շուէտի Օսքար թագաւորը իր մեծ հօրմէն՝ Պէրնատոթէն մնացած խիստ պարզ մատանի մը ունի, որուն համար կ'ըսուի թէ զօրութիւն կուտայ։ Օսքար թագաւորը բնաւ չխորժիր մեռելական յուշարկարութիւնն մը հանդիպելէ։ Նկարներ, չքագրաներ և հաղուագիւտ գիրքերու հաւաքածոյ մը կը պատրաստէ։ Պուլկարիոյ իշխանը պահել տուած է ծեր ձի մը, որ Սլիվնիցայի ճակատամարտին առեն Ալեքսանդր իշխանը կրած է։ Ֆէրտինանտ իշխանը ադամանդներու, զմրուխտներու, յակինթներու, մարգարիտներու ճոխ հաւաքածոյ մը ունի՝ տասնչհինգ միլիոն ֆր.ի արժողութեամբ։ Պավիէրայի իշխանը կը հաւաքէ միջին դարու պավիէրայի գիւղացիներու յատուկ սաղարներ և սեղանի սպասներ։ Մեծ հայրը Լուի Ա. պատմական հովանոցներ կը հաւաքէր։

ՈՒՍՈՒՄՆ ԲՐԻՍՏՈՆԼԱԿԱՆ ՀԱՒԱՏՈՑ
ԸՍՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵՆ
ՀԱՅ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
Ցorիցեց
ՍԱՀԱԿ Ս. ԽԱՆԶԱՍՆԱՆ
Ի պէտս Ազգ. Նախակրթական վարժարանաց
Վաւերացմամբ
Ազգ. Կրօնական Ժողովոյ
Դ. տպագրութիւն
Քրիստոնէական հաւատոյ ուսման և բարոյական կրթութեան յատկացեալ սոյն դասագիրքն այս անդամ յօրինողին կողմանէ խնամով սրբագրուած և Պէրպէրեան տպարանէն չորրորդ անգամ մաքուր տպագրութեամբ հրատարակուած ըլլալով, կը ծախսուի հեղինակին և ամէն գրավաճառաց քով խիստ դիւրամատչելի գնով։
ԳԻՆ 3 ԴՐՈՒՇ 5—10

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Լաթաքիա գաւառին կառավարիչ անուանուեցաւ Դամասկոսի առեւտրական դատարանին նախագահ Հիւսնի պէյ։ Պիթլիսի նահանգին Մուսթիքի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Խիրան գաւառակին գայմագամ Սասլի պէյ, որուն յաջորդեց Մուսթիքի գայմագամ Սաաֆ պէյ։ Տիարպէքիրի նահանգին Սեւերեկ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ամիթ գաւառակին գայմագամ Շիւքրի էֆէնտի, որուն յաջորդեց Սեւերեկի գայմագամ Ճէմիլ էֆ.։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պոլը գաւառին կառավարիչ Մուսթաֆա Զիհնի փաշայի և Հաշուակալութեանց Ատեանին անդամ և Խորբեան Գրիգոր էֆ.ի ու Սիւլէյման Նուրի պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն Ատեանին անդամ Իսրահիմ պէյի ու առաջին քարտուղար Աթա պէյի, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց դիւանին առաջին քարտուղար Սաֆա պէյի, քաղաքական ճիւղին տնօրէնի օգնական Լամին պէյի և արձանագրութեանց ճիւղին տնօրէն Հասան Մահիր պէյի։

—Իմթիազի արձաթ չքագրամ Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց դիւանին քաղաքական ճիւղին տնօրէն Սէֆիբեան Սէֆէր էֆ.ի։ Լիագաթի արձաթ չքագրամ՝ նոյն դիւանին քարտուղարներէն Ռուբէն էֆ.ի և արձանագրութեանց ճիւղին տնօրէնի օգնական Միհրդատ էֆ.ի։

ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽԱՌ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.—Կ. Պոլսոյ եղեռնագատ ատեանին հետեւեալ որոշմագիրը հրատարակուած է Թուրք լրագիրներուն այս օրուան թիւին մէջ.

«Ռէժիի նախկին պաշտօնեաներէն Մէհմէտ պէյ անուն անձը որ խռովարարական գաղափարներով Եւրոպա փախած ըլլալուն համար ամբաստանուած է, տակաւին չէ ձերբակալուած. ուստի ներկայ թուականէն սկսեալ նախագահութեան կողմէ տասը օր պայմանաժամ տրուած է անոր։ Վերոյիշեալ ամբաստանեալը եթէ որոշեալ պայմանաժամին մէջ չներկայանայ, իրրեւ օրէնքին անաստող նկատուելով, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի, ի բացակայութեան դատուած մէջտեղն ստացուածքները գրաւի տակ պիտի առնուին, այդ միջոցին ո և է դատ բանալու իրաւունք պիտի չունենայ և անոր դէմ դատաստանի պիտի ձեռնարկուի։ Հրման տրուած է դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաներուն թէ զայն ձերբակալելու պարտաւոր են։ Բնդհանուր դատախազին ալ հարկ եղած գեկոյցը եղած է, որպէսզի ամբաստանեալին ստացուածքները գրաւի տակ առնուին։ Հետեւաբար Պատժական Օրէնքին 371 և 372րդ յօդուածներուն տրամադրութեանց համաձայն ներկայ որոշմագիրը կը հրատարակուի։»

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ՀՈԼԱՆՏԱ.— Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Հոլանտայի Վիլհէլմինա թագուհիին, շնորհաւորեց անոր նշանախօսութիւնը։ Թագուհին ալ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

ԾԽԱՆՈՏԻ ՌԷՃԻԻՆ բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովին մէջ որ երէկ գումարուեցաւ, կարդացուեցաւ վարչական Խորհուրդին հետեւեալ տեղեկագիրը.

«Ռէժիի Բնկերութեան ներքին կանոնագրին 7րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, ձեզի ընդհանուր ժողովի հրաւիրեցինք, անցեալ փետրուար 29 աւարտող տարեշրջանին հաշուեկշիռը և Բնկերութեան հաստատման 16րդ տարւոյն հաշուները ներկայացնելու համար։ Այս տարուան շահն է 265,939 ոսկի 43 դրուշ և 23 սանթիմ։ Անցեալ տարուան շահն էր 90,299 ոսկի, 17 դրուշ և 35 սանթիմ։ Այս տարուան շահու գումարէն ստացուած են Եգիպտոսի Բէֆիթի տուրքին հասոյթէն չահակից ըուն բաժինը, գլխավճարի և պահեստի յատուկ գումարները, մթերանոցներուն մէջ մնացած տերու վիճակի մէջ հին ծխախոտները և կարգ մը միասներ, որոնք զան սգան պարագաներու առթիւ ձեռք առնուած միջոցներու արդիւնք են և որոնք այլեւս պիտի չչարունակուին։ Այդ զեղչուած գումարն է 102,356 ոսկի և 81 դրուշ։ Շահու այս առաւելութիւնը ձեռք բերուած է հասոյթներու և մանաւանդ ներքին սպառումներու աւելցնալէն, որուն արդիւնքը անցեալ տարի սկսած և այս տարի ալ չարունակուած է։ Հասոյթի այդ յաւելումով անորոշ վիճակն ալ գրեթէ բոլորովին անհետացած կ'ըլլայ։ Պէտք կը տեսնենք ամէնէն աւելի այս վերջին կէտին վրայ հրաւիրել ձեր ուշադրութիւնը, վասն զի մեր 16րդ տարին աւարտեցինք և Բնկերութեան մենաշնորհի պայմանաժամին աւարտման թուականը ո՛րչափ մօտենայ, ինքնին զգալի կ'ըլլայ թէ պէտք է միջոցներ ձեռք առնենք պահպանելու ամէնէն աւելի մեր հոգածութեան առարկայ եղած հասոյթը։ Այդ տեսակէտով անշուշտ գոհութեամբ պիտի տեսնենք թէ անցեալ փետրուար 29ին Բնկերութեան զուտ գոյքը 826,217 ոսկի 49 դրուշ և 84 սանթիմ էր, այսինքն Բնկերութեան դրամագլուխին հարիւրին 47ին համեմատութեամբ։ Այս լաւ արդիւնքը աւելի հաստատելու համար կառաջարկենք որ 16րդ տարեշրջանին համար հարիւրին ութ տոկոսն զատ ուրիշ դրամ չբաշխուի Ռէժիի բաժնետէրերուն։ Այս առաջարկութիւնը 123,286 ոսկի, 80 դրուշ և 10 սանթիմ պիտի աւելցնէ բաժնետէրերու յատուկ պահեստի գումարը։ Կը յուսանք թէ պիտի ընդունիք այդ առաջարկութիւնը, քանի որ առաջ կու գայ վերը յիշուած պատճառներէն և անցեալ տարիներու մէջ հաստատեր նուազուելէն։ Մեր առաջարկածը անհրաժեշտ միջոց մըն է։ Բնկերութեան գործերու արդի եղանակը անցեալ տարուընէ ի վեր բաւական դժալի կերպով բարւոքած է և կայս. կառավարութեան խոստացած աջակցութեան արդիւնքներն ալ մօտ ատենէն տեսնելու յոյսը ունինք։ Մեր ալ ատոր փոխարէն պէտք է որ մեր բոլոր պարտականութիւնները ինքնայօժար գործադրենք, Վեհ. Սուլթանին նկատմամբ մեր հաւատարմութեան ու յարգանքներուն հաւաստիքը տալու համար։»

ՊԱՐՍԿԱՀԱՆ դեսպանատան առաջին թարգման Յովհաննէս խան, երէկ, նեղքին գործոց նախարար Մէմտուհ փաշայի և թնդանօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի յանձնեց Պարսից Շահին կողմէ նուիրուած ականակուռ Առիւծ և Արեւ պատուանշանները։

—Կայս. Իրատէ մը արտօնեց գործածութիւնը Առիւծ և Արեւ պատուանշանին երրորդ աստիճանին, զոր պարսկական կառավարութիւնը տուած է Սառնապալաքի օմր. հիւսպատոս Մէմտուհ պէյի։

ՊՈՒԼԳԱՐԻՈՅ ծէքտրինատ իշխանը Լիվատիա պիտի երթայ, ողջունելու Ռուսիոյ կայսրը։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ.—Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Մարկիկիման Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ վէճին համար հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրած է վիէննական թերթի մը թղթակցին.

«Եթէ պուլկար կառավարութիւնը հարկ եղածը չընէ յանցաւորներու նկամամբ, ռումանական կառավարութիւնը անհրաժեշտ դատած միջոցները ձեռք պիտի առնէ երկրին ապահովութեանը համար։ Այն ատեն խնդիր պիտի ըլլայ գիտնալ թէ Ռումանիոյ սահմանագլուխները ապագային պէ՞տք է որ բաց մնան պուլկար գաղթականներու

չութիւնը ծանոյց անոր արտօնատիրոջը թէ իր այդ ընթացքը եթէ կրկնէ, խիստ պատիժներու պիտի ենթարկուի։

ՎԻՆՆԱՅԻ պաշտօնաթերթը հոկտ. 13 թուականով նախարարական հրամանագիր մը հրատարակած է, որով Իզմիրէն և Այդընի նահանգէն հոն տարուած կարգ մը ապրանքներու ներածման արգելքը կը վերցուի։

ԲԾՆԿԱԿԱՆ ժողովին վերջին նիստին մէջ Տոքդ. Սեզրոսեան էֆ. յայտարարեց թէ Թիֆլիս այս տարի ժամանակէն առաջ երեւան ելած է կ. Պոլսոյ մէջ և զանազան ձեւերով կը ներկայանայ։ Քանի մը ծանր դէպքեր ալ պատահած են, մանաւանդ մէկ քանի երիտասարդներու վրայ. ատոնց մէկը որ մեռած է, ունեցեր է նաեւ ալիքներու խանգարում՝ արիներթութեան ձեւին տակ։ Երկրորդ մը երկու շաբաթ շարունակ 40 աստիճանէ աւելի տաքութիւն ունեցած էր։ Տոքդ. Սերբոսեան Պուշարի դրութեամբ պաղ ջուրի լողանքով դարմաներ է հիւանդը որ ազէկցեր է։ Նախագահը խօսելով ամառը պատահած փորհարութիւններուն վրայ, յայտարարեց թէ ատոնք թէեւ պտուղներուն արդիւնք կը համարուին, (այս տարի թէեւ քիչ էին) սակայն ամէնէն աւելի փողոցներու աղտոտութենէն առաջ կու գան։ Փողոցները զբաղուած ձիու աղբերը կ'արտադրեն փորհարութեան միջոցը։ Ընդհանուր վիճաբանութեանց արդիւնքը սա եղաւ թէ կ. Պոլսոյ առողջապահական ընդհանուր վիճակը գոհացուցիչ է։

ՃԷՆՈՎԱ երթալիք օսմ. մարտանաւերը, որոց մէջ է նաեւ Մանիտտի զրահաւորը, չարաթ օրը ճամբայ պիտի ելլեն։

ՏՈՒՐԲԵՐՈՒ ԳԱՆՁՈՒՄԸ.— Եւմտական Խորհուրդին անդամներէն և նոյն նախարարութեան պաշտօնատարներէն ոմանք նահանգները պիտի ղրկուին տուրքերու գանձմանը հսկելու համար։

—Մալիէի Խորհուրդին անդամներէն Իսհէմ պէյ, որուն պաշտօն յանձնուած է քննել Վանայ նահանգին եւմտական գործերը, չորս հինգ օրէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Վան։

ԾՆՆԴԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆ.—Իգսամ պատմելով որ Թոփխանէի կողմը թուրք կին մը հինգ վեց օր ծննդաբերութեան սոսկալի ցաւերու ենթարկուելէ վերջը բժշկական վարժարանը տարուեր և հոն բժշկական գործողութեամբ զաւակը ծներ է, կ'առաջարկէ կ. Պոլսոյ մէկ յարմար վայրը ծննդաբերութեան յատուկ դարմանատուն մը հաստատել, աղքատ կիներու համար։

ՆԵՐԻՒՆ գործոց նախարարութիւնը, բժշկական վարժարանի վերատեսչութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ քաղցկեղի (քանսէռ) և ուրիշ ծանր հիւանդութեանց ենթակայ եղողները պէտք է շուտով դիմեն Կիւլխանէի հիւանդանոցը, որպէս զի ժամանակին հարկ եղած դարմանները ըլլան։ Այդ զեկոյցին պատճառ եղած է այն պարագան թէ շատերը հիւանդութեան ամէնէն ծանր վիճակին ու վերջին աստիճանին մէջ նոյն հիւանդանոցը կը դիմեն, որով բան մը կարելի չըլլար։

ԹԷՆՊԷՔԻՒ Ռէժիի Ընկերութիւնը արտօնութիւն խնդրեց որ Աղեքսանդրիոյ իր մթերանոցները կ. Պոլիս փոխադրէ, բայց ձեռնհաս պաշտօնարանը մերժեց։ Ընկերութիւնը այդ առթիւ Պոտական Խորհուրդին դիմեց, որուն նախագահը գրեց եւմտական նախարարութեան, որպէս զի հարկ եղածը ի գործ դրուի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՐԲԻԱ.—Օսմ. և սերպ պատուիրակներէ կազմուած յանձնաժողովը առեւտրական առժամեայ պայմանագրութիւն մը կնքելու վրայ է, որ ինը ամիս պայմանաժամ պիտի ունենայ և այդ միջոցին վերջնական պայմանագրութիւն մը պիտի կնքուի։ Առժամեայ պայմանագրութիւնը գործադրուած միջոցին մաքսային ընդհանուր սակացոյցը երկու կողմէն ալ պիտի չգործադրի ի նաև անցեալ տարուան փետրուար ամսուն ստորագրուած առժամեայ պայմանագրութեան տրամադրութիւնները այդ ինը ամսուն միջոցին պիտի գործադրուին։ Սերպիա դիւրութիւններ պիտի ընծայէ Սէյլանիի, Գոստվայի ու Մանասդիրի նահանգներէն Սերպիա ղրկուած խաղողներուն համար։ Զնչուած է 2 ուկէսէն 10 ֆր.ի այն դրամական տուգանքը, որ կ'առնուէր Սերպիոյ ճամբով ուղեւորող և իրենց անցագիրները սերպ պաշտօնեաներուն վաւերացնել չտուող օսմ. հպատակներէն։ Սերպ կառավարութիւնը պիտի ընդունի ապրանքները անոնց որոնք Սերպիայէն գաղթած են և հոն իրենց ունեցած ստացուածքներուն համար հատուցում կը պահանջեն։ Իգսամի տեղեկութեանց նայելով, խնդիրը սակաւին վերջնական հանգամանք մը չէ ստացած, վասնզի այդ առժամեայ պայմանագրութիւնը կայս. Իրատէով վաւերանալէ առաջ, կարգ մը առաջարկութիւններ եղած են որոնց համար Սերպիոյ դեսպան Պ. Միեսթովիչ հրահանգ ուղած է իր կառավարութենէն։ Ուստի, կը յարէ Իգսամ, այդ հրահանգը եթէ հասնի, երկու կողմի պատուիրակները դումարուելով նորէն խորհրդակցութիւն պիտի կատարեն, յետոյ տեղեկագիր մը պատրաստուելով պիտի մատուցուի նախարարաց Խորհուրդին և կայս. Իրատէով վաւերանալէ ետքը առժամեայ պայմանագրութիւնը պիտի գործադրուի։

ՊԻԼԻՊԷԷՆ Բարիզի Սբուէստահանդէսը ապրանք ղրկող 1500 անձերէ 294ը միայն մրցանակ ստացած են։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութեան քննիչ ժողովը մարտէն մինչեւ օգոստոս, վեց ամսուան մէջ 3363 կտոր արարերէն, թուրքերէն, պարսկերէն, հնդկերէն, ֆրանսերէն, իտալերէն, յունարէն, հայերէն, սերպերէն, սպաներէն, ռումաներէն և ալպաներէն գիրքեր ստանալով, ատոնց 3318ին քննութիւնը աւարտած և 45ն ալ քննելու վրայ է։

ԷԼԱՍՈՆԱՅԻՆ կը գրեն թէ հունձքերը այս տարի երկրագործները յուսահատեցնելու վիճակին մէջ կը գտնուին. այդիները բոլորովին աւերակ դարձած են, խոզակներուն ստակ տուող չկայ։ Զեռք առնուած միջոցներու չնորհիւ աւազակութեան դէպքեր չեն պատահիր։

ԲԵՐԱՅԻ կսուավարչի օգնական Իսմայիլ պէյ հիւանդ ըլլալով քանի մը օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԱՆՏԱՒԻՆԵՐՈՒ և հանքերու նախարար Սէլիմ Մէլիհամէ փաշայի կինը ու զաւակները, երէկ, Բարիզ գացին Աբուէլեան ճեպընթացով։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— 21 տնուոր 141 կովկասցի իսլամ գաղթականներ երէկ Պանտրմա ղրկուեցան, բնակութիւն հաստատելու համար։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Ծովային պաշտօնարանին մէջ, ինչպէս ծանուցինք, յանձնաժողով մը կազմուած է, որուն կ'անդամակցի նաեւ մայրաքաղաքս եկած անգլիացի նաւային ճարտարագէտը, որ օսմ. նաւատորմին վերանորոգման համար ծրագիր մը մատուցած էր։ Այդ յանձնաժողովը որոշեր է Անգլիոյ նաւաշինարաններուն նոր գրութեամբ երկու զրահապատ-յածաւորակներու շինութիւնը յանձնարարել։ Ճէնովայի Անսալտօ նաւաշինարանին մէջ շինուելու վրայ եղած երկու թորփիլա-աւերը՝ իւրաքանչիւրը 37,500 ոսկիի՝ քանի մը ամիսէն բոլորովին պատրաստ պիտի ըլլան և կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի ժամանեն։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Լիվերբուլի վաճառականներէն Յակոբ էֆ. ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս պաշտօնարանին, առաջարկած է որ, ինչպէս Եւրոպայի մէջ կ'ըլլայ, վաճառատունները 500 ղուշէ աւելի գնումներու համար ընկալագիր մը տան յանախորդին՝ քսան փարանոց դրոշմթուղթ փակցնելով. այդ կերպով եւմտական գանձը տարեկան երեք հարիւր հազար ոսկիի հասոյթ մը պիտի ունենայ։

ՕՏԱՐԱՁԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ թէ այն օտարազգիները որոնք պայմանագրութեամբ օսմ. կառավարութեան ծառայութեանը մէջ կը գտնուին, եթէ հարիւրին հինգ չվճարեն, ո՛չ հանգստեան թոշակ պիտի կրնան ստանալ և ոչ ալ անոնց մահէն ետքը ընտանիքներուն ամսաթոշակ պիտի յատկացուի։

ՀԵՆԻՐԱԿԱՒԻ.—Հեթում անուն Հայ մը ձեռնհաս պաշտօնանէն արտօնութիւն ուզեր է Պէյոյիւքէրէի մէջ՝ իւրաքանչիւր ութ հոգւոց՝ հանրակառքեր հաստատելու համար։ Թաղապետութիւնը տեղեկագրած է թէ կարելի է խնդրուած արտօնութիւնը տալ, իւրաքանչիւր կառքէն տարեկան 500 և կառապաններէն ալ 30ական ղուշ տուրք առնելով։

ԿՐՕՆԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Սաատէք կը պատմէ թէ, առջի օրը, 45–50 տարեկան քահանայ մը Ագսէրայի Եէնիլի Թուլումպա թաղը, սափրիչի մը խանութին մէջ իր տարազը հանելով մազերը կտրել տուեր, գլուխը ֆէս դրեր և իսլամական կրօնքը ընդուներ է։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՅԻՆ Պոլսոյ հիւղին չէնքը՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն, տուրքէ զերծ պիտի ըլլայ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱՅԷՆ, երէկ, ժամ 7ին, ճամբայ ելլող Մախսուսէի 10 թիւ շոգենաւը չկրցաւ առաջ երթալ, վասն զի մեքենան չէր բաներ. սուզակներ իջնելով քոնտանսի ծակը մաքրեցին և շոգենաւը կէս ժամ ետքը սկսաւ շարժիլ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՐԹԻՒՆ.—Երէկ գիշեր, Ռէժիի հաշուակալութեան քարտուղարներէն Պ. Ալեքսանդր Սիմոնիտի, Թոփխանէի Թոմթոմ թաղը, իր տանը մէջ անձնասպան եղաւ՝ բերանին մէջ ռէվոլվէր մը պարպելով։ Այդ անձը երեք օրէ ի վեր սենեակէն դուրս չէր ելլեր և այցելու ալ չէր ընդուներ։

—Անցեալ օր Ունդարանի կամուրջէն ինքզինքը ծովը նետող անձն է Գոնեացի 60 տարեկան յոյն մը, որ սնանկած վաճառական մըն էր՝ կարօտութեան մատնուած։

ԶՄԵՌՈՒԱՆ ամէնէն անհրաժեշտ պէտքերէն մէկն է հովանոցը կամ անձրեւանոցը, ինչպէս որ կ'ուզէք։ Համբաւաւոր հովանոցավաճառն Ղալաթիոյ, ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ, կը խնդրէ պէտք ունեցողներէն մէյ մը իրեն դիմել Ղալաթիա, կամուրջին դէմ թիւ 9, ուր պիտի գտնեն ձեւաւոր ու դիմացկուն հովանոցներ — համեմատաբար աժան գիներով — և հինցած հովանոցներու վրան փոխելու համար յատկապէս բերել տրուած առաջնակարգ կերպասներ, մետաքսէ, ինչպէս նաեւ բրդեղէն մետաքսէ և բուրդէ։

Հրատարակուեցաւ
ՏՈՔԹ. Ն. ՏՕԳԼՈՒԱՐԵԱՆԻ
ԳԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ՍԱՂՄՆԱՆՈՑՈՒԹԻՒՆՆ
ԳԻՆ 5 ԴՐՈՒՇ
7—10

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը երէկ աշխատեցաւ իր տանը մէջ, ուր առաւօտուն գումարուեցաւ Սանասարեան վարժարանի խնամակալութիւնը՝ Ն. Սրբազնութեան նախագահութեան տակ։

—Ինկիւրիի առաջնորդ Տ. Եղնիկ վ. Պապեան մայրաքաղաքս հասաւ։

—Պրուսայի հայ-բողոքական ազգայիններէն Գրիգոր Մեզաեանի աղջիկը Հայ. եկեղեցւոյ գիրկը վերադարձած ըլլալով, կիրակի իրիկուն Մայր-եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ դրոշմի խորհուրդը, և հետեւեալ օրը Հայ. եկեղեցւոյ արարողութեամբ պսակուեցաւ։

—Պատրիարքարանը առաջնորդական ընտրելեաց ցանկ մը ղրկեց Զարսանճագ։ Տեղւոյն առաջնորդական տեղապահ Մակար վարդապետ որ թեմական այցելութեան ելած է, վերադարձին գաւառական ժողով գումարուելով պիտի ձեռնարկէ առաջնորդական ընտրութեան։

—Սամսոնի առաջնորդական տեղապահին կողմէ ընդարձակ վիճակագիր մը ղրկուած է Պատրիարքարան, ի մասին նոյն վիճակին։

—Բազէշի գաւառական վարչութիւնը խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ երուսաղէ՛ի միարան Մկրտիչ վարդապետը Բազէշի Գոմոց վանքին վանահայր կարգուի։ Պատրիարքարանը այս մասին պիտի գրէ Երուսաղէմ։

—Ուսումնական Խորհուրդը մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարաններու չքնաւարտներու քննութեան տեղեկագիրը մատոյց Պատրիարքարան։ Ներկայացող 44 չքնաւարտներէն 37ը միայն արժանի դատուած են վկայականի. ոնց բաշխումը պիտի կատարուի մօտ ատենէն։

—Ագրիանուպոլսոյ Աբսէն քահանան նամակ մը գրելով Պատրիարքարան, շնորհակալութիւն կը յայտնէ Խառն ժողովոյ կողմէ նոյն վիճակին տեղապահ կարգուելուն համար։

—Անցեալ հոկտեմբեր 15ին (Ն. Տ.) Գահիրէ, Օթել Ռուայալի մէջ տեղի ունեցեր է Գառնիկ էֆ. Ս. Սիրունեանի պսակադրութեան հանդէսը, ընդ Օրիորդ Արտեմիս Ճ. Թումանեանի։ Ներկայ գըտնուեր են բազմաթիւ ազգականներ ու բարեկամներ։ Մեր շնորհաւորութիւնները։

—Տրապիզոնի մեր թղթակիցը հեռաձայնը կը գրէ մեզ սեպտեմբեր 30 թուականով. — «Ազգ. վարժարանները բացուած են գրեթէ ամիսէ մը ի վեր, այսինքն... դուռները միայն, քանի որ դասաւանդութիւնները դեռ չեն կանոնաւորուած, որովհետեւ ուսուցչի պակաս կայ. լսուած բան է, ուսումնական տարեշրջանը ամիս մըն է որ թեւակոխած ենք արդէն, ու դեռ ուսուցչի պակաս։ Բայց, այս այսպէս է, ինչ միտս սակայն, ըսի արդէն թէ դպրոցները բացուած են, այսքանն էլ չի՛ բաւեր, քանի որ տեղւոյս Ուսումնական Խորհուրդը դեռ խորհած չունի թէ այդ պակասը ինչպէ՞ս պիտի լրացնէ, ու մտածել թէ այդ պակասն ալ գլխաւոր պակաս մըն է, քանի որ ամէնէն առաջ Տնօրէնն է որ կը պակսի։ Նախկին փոխ տեսուչ-դասատուն արձակուրդին հրաժարականը տուած էր և ութ օր ալ է որ մեկնած է Եւրոպա՝ մանկավարժութեան հետեւելու համար։ Ուսումնական Խորհուրդը դիտէր որ յառաջիկայ տարեշրջանին տեսուչ մը պիտի պակսէր, որով պէտք էր որ այդ պակասը լրացնէր։ Թերեւս ըսուի թէ այս տարի ալ առանց տեսուչի եղա՞ւ երթայինք քանի որ մեր վարժարանները քիչ չեն որ առանց տեսուչի ալ մնացեր են. սակայն այդ տեսուչը դասատու ալ էր միանդամայն։ Տեսուչին պակասը ըսենք հոգ չէ, բայց դասերը բաց կը մնան, և ահա այդ բացին առջեւն է որ հիմա անձրկած կը սպասէ Ուսումն. Խորհուրդը և անոր ալ անձրկուժէն Քաղ. Ժողովը մէկ կողմ քաշուած կը դիտէ ձեռնպահ։ Իսկ աշակերտները երեք ամսուան արձակուրդին վրայ, դեռ օ՞վ գիտէ որքան ատեն ալ պարապ պիտի մնան, քանի որ դասերը դեռ եղած ուսուցիչներուն վրայ ալ չեն բաժնուած... Սակայն, այնպէս կը կարծենք որ Ուսումն. Խորհուրդին անտարբերութիւնը ուրիշ բանի արդիւնք չէ, եթէ ոչ, արդէն միջոցը գտած ըլլալուն, քանի որ կը լսենք թէ իրենց անդամներէն մէկուն պիտի յանձնեն տնօրէն-դասատուի պաշտօնը։ Եթէ նոյն իսկ լսածնիս ճիշդ է, ինչո՞ւ կը սպասեն, ինչ որ պիտի ընեն թող ընեն, քանի որ ա՛լ ժամանակ չկայ ուրիշ մը գտնելու։»

ԱԶԳ. ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Օր. Մաննիկ-Լօժէնի Բ. Նահապետեանի՝ ընդ Յովհաննէս էֆ. Ալալըմեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփոնջի երկու օսմ. ոսկի նըւիրած է Հիւանդանոցիս Գրիգոր էֆ. Պարտիզպանեան։

—Վարդանեան ընտանիքին ննջեցեալց հոգւոյն համար, Լեւոն էֆ. Բանկիեանի կողմէ ըստ սովորութեանհաստատութեանս ընդհանուր պատսպարելոց տրուելիք տարեկան հոգեհացին առթիւ, յառաջիկայ 8 հոկտեմբեր, երուսաղէմայ Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ս. Եպիսկոպոս Երէցեան Ս. Փրկչի մատրան մէջ հանդիսաւոր է Ս. Պատարագ մատուցանել և հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել վասն հոգւոց հանգուցեալ Պօղոս աղա Վարդանեանի և անոր եղբօրը ու քոյրերուն։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ատենադպիր — Ատենապետ
Գ. Մ. ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԵԱՆ — Պ. ԿԻԼԻՊԷԿԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Բ. Յ. ՄԱՀՃՈՒՊԵԱՆ
Ղալաթիա, խավեար խան, թիւ 77

ԼՈՆՏՈՆի եւ ԼԻՎԷՐՊՈՒԼի ՀՐԱՊԱՐԱԿի ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ
17 Հոկտեմբեր 1900

Բպկ. պարկ Սպա.	0 5.25
Դեկ. Յունվ.	5.9
Ցորեն թիւէ Դեկտեմբեր	6/0 1/4
Մարտ	6/2 3/8
Խաճուկ՝ գանթար	37/9
Նեմար	9/7 1/4

Հեռագիր Այսօրուան

ԶԻՆՈՒ ԴԻՊՊԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 հոկտ.—Հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Հոնկ-Քոնկի մէջ չփոթութիւնները ծարացած են։ Բէքինէն ուղղուած ուրիշ հեռագիր մը նայելով Պոքսրները սկսած են երեւալ Բէյնինի հիւսիսային կողմը։

ՇԱԼՈՆԻ ԴԻՊՊԸ

ՇԱԼՈՆ.—Այսօր տեսնուեցաւ Շալոնի (Փարնսա) չփոթութեանց դատը որուն մէջ քանի մը օտարական-զինուորներ ամբաստանուած էին իրենց բիրտ ընթացքին համար։ Ոստիկան-զինուորները անպարտ արձակուեցան։

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ Խորհրդարանը նոյեմբեր 20ին պիտի բացուի։

—Սպանիոյ Մերակայտին նախագահ Ասլբարկա զօրավարը և պատերազմական նախարար Պ. Լիմարէս հրաժարական տուին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ.—Ստոյգ աղբիւրէ լուր կը տրուի թէ Գերմանիոյ նախարարապետ Հոէնլոէ իշխանը մտերս պիտի հրաժարի։

—Գերմանիոյ Խորհրդարանը նոյեմբեր 14ին պիտի գումարուի։

ՀՈԼԱՆԴԱՅԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ.—Հոլանտական մամուլը գոհունակութիւն կը յայտնէ Վիլհէլմինա թագուհին նշանախօսութեանը համար՝ Մէքլէնպուրկ-Շվէրինի Հէնրի իշխանին հետ։

ՇՈՒԵՏ-ՆՈՐՎԷԿԻԱ

ՍԹՕՔՀՈԼՄ.— Պետական Խորհուրդը Շուէտ-Նորվէկիոյ թագաւորութեան խնամակալ անուանեց գահաժառանգ իշխանը։

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ

ՀՌՈՄ.—Թրիպոլնա կը ծանուցնէ թէ Հապէշիստանի սահմանագլխին վրայ 2100 Եւրոպացիներ անյայտացած են։ Օգնութեան ղրկուած գունդ մը ալ նոյն վիճակին ենթարկուած է։

Վերջին Ժամ

ՋԻՆՈՒ ԳՈՐԾԵՐը

ԼՈՆՏՈՆ.—Շանկայէն հոկտ. 15 թուականով կը հեռագրեն Թայմզի թէ Զինու արքունիքը Սիանկ-Ցու հասեր է։ Ուրիշ հեռագիր մըն ալ կը ծանուցնէ թէ չինական քանի մը մեծ պանքաներ դադրեցուցեր են իրեց վճարումները։

—Բէքինէն Թայմզի ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ակրութեանց ներկայացուցիչները հոկտ. 9ին կատարուած գումարման մը մէջ, առանց վերջնական որոշում մը տալու, համաձիտ գտնուեր են Զինէն ըլլալիք պահանջումներուն համար։

—Սբանսարs Շանկայէն կ'իմանայ թէ Անդիքայի զինուորները Զան-Զաոյի մօտ ցիրուցան ըրեր են 12 հազար Պոքսրներ։ Այդ քաղաքը Բէ-Զի Լիի սահմանագլուխին մօտ կը գտնուի։

—Թիէն-Զինէն հոկտ. 16 թուականով կը հեռագրեն Սբանսարs թէ լուր առնուեր է որ Փրանսական զինուորները Բաօ-Թինկ-Ցու հասեր են, որ առանց ընդդիմութեան անձնատուր եղեր է։

—Բէքինէն հոկտ. 15 թուականով կը հեռագրեն Ռիւթերի թէ հոն կեղծ կը նկատուի այն հրամանագիրը որ կը հրամայէ պատժել օտարներու դէմ եղած շարժումին մասնակցող բարձրաստիճան պաշտօնատարները։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ (Ռիւթէր).— Բաօ-Թինկ-Ցու ղրկուած աշխատախումբը, մինչեւ հոկտ. 14, ճամբան ոեւէ ընդդիմութեան չէ հանդիպեր։

ՊԷՕԼԻՆ.—Թիէն-Զինէն հոկտեմբեր 16 թուականով կը հեռագրեն Քէօլիճէ Զայթունկի թէ Բէքինի ռուսական դեսպան Պ. տը Կիրս հրաման ստացեր է քիչ օրէն Բէքին դառնալ՝ իր բոլոր պաշտօնեաներով։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲՐԷԹՈՐԻԱ.— Հեռագրական հաղորդակցութիւնները՝ դէպի հարաւ ու արեւելք՝ քանի մը օրէ ի վեր ընդմիջուած են՝ թելերը Պոէրներուն կողմէ կտրուած ըլլալուն համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԷՐԼԻՆ.— Նախարարապետ Հոէնլոէ իշխանի հրաժարականին նկատմամբ պաշտօնական տեղեկութիւն մը չկայ։

ՀՈՄՊՈՒՐԿ.— Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Փոն Պիւլով կոմսը հոս հասաւ և Վիլհէլմ կայսեր ներկայացաւ։

ԹԱՆՏԱԼՈՍ

ՔԱԼԻ.— Լոնտոնէն Քալ ապրանք փոխադրող Փրանսական շոգենաւ մը նահանգիստ մտած ատեն դեղին դրօշ քաշած էր։ Այդ նաւին մէջ ժանտախտի դէպք մը պատահած ըլլալով, նաւը ապանեխուեցաւ։ Լոնտոնէն եկած միւս բոլոր փոխադրանաւերը պիտի ապանեխուին։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սակարաններու մէջ անգործութիւնը կը տիրէ գիները խնայած վիճակի մէջ պահելով։ Որչափ ալ ժան՝ օրական և ութ օրուան սթիլանցները, բայց դարձեալ սթիլանց առնողները մասամբ կ'օգտուին, իսկ տուողները մշտ վրայ կուտան, այնչափ մեւնոյն գիներով կը բացուին ու կը գոցուին սակերը։ Առնողծախողները՝ անգործութենէ կը ձանձրանան, իսկ յանձնակատար—մուլպահեաձի—ները կը յօրանջեն օրն ի բուն։ Այս է առ այժմ Սակարաններու վիճակը։

ԶԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	24	07
Ամէնէն բարձր գին	»	24	08
Ամէնէն վար գին	»	24	07
Ռումէլի երկթ. գոց.	Ֆր.	107	62
Ամէնէն բարձր գին	»	107	87
Ամէնէն վար գին	»	107	62

ԲԱՑՈՒՄ 5 Հոկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	24	07
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	107	50
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ռուէտի ժէնէրալ ՕՁՁմ.		0	34
Ոսս. Օթ. Շանմ է Վալէօր.		0	14
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	18
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	35
» ժուիսանս		202	—
« պարտաթ.		465	—
Բարակ Կ. Պոլսոյ		460	—
Թրանսվալ		74	75

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	27 1/2
» » » չէք	»	109	27 1/4
Բարիզ » »	Ֆր.	23	0[illegible]
» » » չէք	»	22	90 1/4
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	[illegible]	70
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	22	12

ԳՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	83	28
Ռնզլիական ոսկի	»	110	03
Բոլ էմբէրիալ	»	98	30
Քրիմից	»	5[illegible]	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէճիտիէ	»	98	30
Ռուպի Ղոնդրամ	Օ. Ո.	8	63

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՒՐԶ, 17 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանտ 3 %		100	—
» » 3 1/2 %		102	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	22	50
) գոց.	»	22	50
» » » Բ.	»		
« « « Գ.	»	21	87
Օսմ. Պայս. Պանքա	Ֆր.	534	
Օսմանիէ	»	423	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	109	75
Օսմ. մաքսատուն	»	514	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	75
Բրիօռիթէ Թիւրք 4 %		118	—
Ռուէտի Լիսնէ		1070	—
Խառլական Ռանտ	»	93	40
Ղանանիական տրամաքին	»	70	55
Էթիրսէրն իւնիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	77	75
Զէր Լոնտոնի վրա	»	25	120
Ռոճամագնտ	»	3	

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Հոկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ	99	—
Օսմանեան Ռանտ սէրի Բ.	45	75
Օսմանեան Ռանտ սէրի Դ. բաց.	22	12
Օսմանեան Ռանտ սէրի Դ. գոց.	22	12
Օսմանեան Պանքա	11	37
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	38	50
» Մ՝օ՝ օրոյ	11	50
Գուլկարական 1888	83	—
Էգիպտական իւնիֆիէ	101	75
Տօմինիոն	104	
Թրանսվալ	3	—
Այտրն երկաթուղի	10	12
Փոխառութիւն	25	360

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Հոկտեմբեր

Ռոճամ. Լոնտոնի վրա	211	70
Ռումէլի երկաթուղի	103	25
Օսմ. Ռէժի	294	

ՊՈՒԼՂԱՐ, 17 Հոկտեմբեր

Ռուպլը	216	12
Ռումէլիի երկաթուղի	105	20
Պնատ. երկթ. պատրամաքուղի	—	—
Ֆրանս. Լոնտոնի վրա 3 ամս	20	250

ՊՐԻՍԼ, 17 Հոկտեմբեր

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	15
Ռումէլիի երկաթուղի	108	—

ԱԶԳ.—Հանր. Պարտքի Վարչութեան Հանր. Պարտքի վարչութեան թողեալ 6 հասոյթներու ընդհանուր տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Պալըգխանէի տեսչութեան հսկողութեան շոգեմակոյկը ծախու հանուած է։ Այս շոգենաւակին երկայնութիւնն է 8. 18 մեդր և լայնութիւնը 2. 58 մեդր, յետակողմը ունի խցիկ մը. մեքենաներու զօրութիւնն է 5 ձիու ոյժ (անուանական) և գործածութեան խստ յարմար և հաստատուն է։ Գնել փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել Պալըգխանէի տեսչութեան։

4/17 հոկտ. 1900

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԶԷ

Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ զգեստներու

Մահմուտ Փաշա Ապուս հան խան, թ. 5-6

Եղանակիս յարմար ֆրանսական եւ անգլիական զուտ բուրդ նորաձեւ չուխաներէ պատրաստած է 60,00ս ձեռք հագուստ հին գիներով, այժմեան յաւելեալ գիներէն 40 % աժան։

ԲԱԶԷՆ — Միակ վաճառատունն է որ Եւրոպայի գործարաններէն ուղղակի կը ստանայ իր կերպասները։

ԲԱԶԷՆ — Այն վաճառատունն է որ իր յանմնառուութիւնները անթերի կը գործադրէ։

ԲԱԶԷՆ — Իր ծախած զգեստներու նորոգութիւնը ձրի կը կատարէ։

ԲԱԶԷՆ — Վերջապէս այնքան աժան կը ծախէ որ իր մրցակիցներուն մէջ ամէն մրցում կընայ խեղդել։

ԲԱԶԷի թուրքերէն անունը ՇԱՀԻՆ է, զգուշանալ այս անուան կեղծերէն։ 612

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻԼԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1901 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Գին Բառասուն փարայ

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մաքուր տպագրութեամբ հրատարակուած է։ Ինչպէս յայտնի է անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն աւելի մանրատառ և ճոխ տեղեկութիւններ կը պարունակէր. այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պաշտօնները աւելի ճոխացած են. օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խրատ մը գրուած է ընդհանուր կէտերուն վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ՝ ՄԻԱՅՆ Հիւանդանոցը Օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաճառեալ է Ազգային Պատրիարքարանէն. հետեւաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոր կողքերուն վրայ դրոշմած կնիքին, որ գրուած է «Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 Ի՛Ն

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, Աշխարհանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. ԱՄԷՏԷ ԳԱՌՕ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վ.յվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԻ ԴԱՄԵՐ

Անոնք որ կը փափագին գործնականապէս սորվիլ ֆրանսերէն լեզուն, թո՛ղ դիմեն Բերա, Թիւնէլ հան, թիւ 25 Զիւմպիւլ փողոց թիւ 8 17—18

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆԴՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկ. 1898ին
162, 924, 140 ֆունտ

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և ըստ՝ 31 դեկտմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսատեւ թոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆունտի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՖՈՒԷՐԻՍ եւ ՈՐԴԻ. Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալալէմի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թարիֆա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աչխատութեան ժամանակ եղած դժբաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, առնուած ապահովագինները եւ տրուելիք կամ առանց եւ տրուելու։

ԱԶԱՏ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կողմէ կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Պ. ՓԱՍՍԱՐԷՊՕ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գաֆֆէն խան, թիւ 6 9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս, Մատրգիվ խան, Պահէճ Գաբու։

Ընկերութեան դրամատունն է

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքին կը թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, նեխին փոխանակ մարմնոյն մնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելancոլիութիւն, ևն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, չատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու պնդութիւնին կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 479 26—26

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ատամները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմողու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Ներաշնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յարմարմամբ մնայնի, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորելով։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ե. Դ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Մանօք —Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆԳ !! 197

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ՉԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Կալաթա, Զիւմբիլի փողոց, Սելանիկ խան. թիւ 1—9

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա և թաչեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիլ» վարագոյրներ, սդորներ, քորնիզներ, գեսթիի մուշամպներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան չատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաճիշ Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յնւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլլիէ փողոց (Գուվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ չահերը կը պատկանին ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատասխանատուութիւնն է մէկ միլիառ 225 միլիոն ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 5,503,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 545 միլիոն։

Նիի ԵՈՐՔի ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագիրները։ Նիի-ԵՈՐՔի ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնմամբ թուականէն սկսեալ կերաշխաւորէ արհեստի, բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներն և մահուան ամէն պարագաները. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրն իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կըլլայ կանխաւ ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարեվերջէն սկսեալ, ապահովագրողին համար իրաւունք անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրեալ անձին ըրած բոլոր մասնաճիւղներով, ինչպէս նաեւ ապահովագրեալ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ֆ. Ռ. ՀՈՒՍՔՕՎ եւ ԸՆԿ.
Քնէիչ-Պատուիրակ
192 Ա. ՀՈՒՍՔՈՎՆ.
Վ.յվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՊՈՐՏԷԶԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐՈՒՆ!!!

Պահէջ Դարու Պէյ Պիր չէշիտ վճառուն կողմէ վերջերս հրատարակուած բանջարեղէնի, ծաղիկներու, հունտերու, ծաղիկի սորտերու, արհեստական ազարակ եւ այլնի նկարագրիչ և հրահանգիչ քարտէզը ի գին 2 ղրուշի կը ծախուի։

Վերոգրեալ ապրանքներէն առնողներու ճրիաբար կը տրուի։

ԴԻՄՈՒԱՐԱՇՆՈՐՀՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ԿՈՒՐԹԻՒ ԻԶՈՒԱՆՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խժտան, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻԹԻ ՍԻԿԱՌԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որը հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իլուսածը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և Եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻԹ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497 52—52

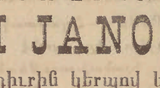

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱԴԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԳԱԼՈՒՍԹԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ

Հոկտ. 22ին Առմէնի, Գաթուէն։
» 23ին Միսկիրէլի, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՑՔՆԵՐ

Հոկտ. 23ին Առմէնի, Մարսիլիա։
» 23ին Միսկիրէլի, Սեւ Ծով։

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարաքէի վրայ։ 516 Թ. ԲԷՅՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ոչ-ոփ-ոք երկու անգամ կը դանի Լիվերպուլ և Ադրիատիկ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվէրնիա	18900	Պիլսնիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քանատնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավլա	2945
Մուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Պիրքիա	2935
Եթրուրիա	8128	Մամարիա	2158
Սէրմիա	7892	Դէրբրա	2181
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1614

Դիմել առ.

ՇՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ
Joly et Seager

Մէյմանէյթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարքաթա 37

Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ՆԵՃՆՐ.— ՈՒՂԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ։

Երաշխաւորութեան գումար	121,765.338 ֆր.
1898 ի հասոյթք	34,775.462 »
1881 թէ ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ՝	164,172.000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԷՒՐՄԷՒԶ

Գլխաւոր Գործակալ
(Գր տէլլէ Մ՝ օթորան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՖՕՐ ԲԷՐԲԷՆ 584

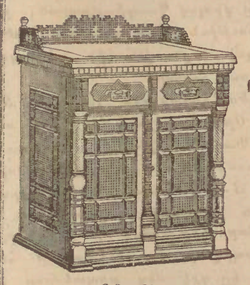

ՆԻՈՒ ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Որ կը մրցի միւս բոլոր կարի մեքենաներուն

ՊԱՐԶՈՒԹԵԱՄԲ
ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ
ԹԵԹԵԼՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԺԱՆՔ ԴԵԱՄԲ

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ
ՈՐԴԻՔ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ
Կեդրոնատեղին, Կ. Պոլիս, Պահչէ Գարու, Համիտիէ փողոց, թիւ 7

Գնողներու համար վճարման եւ ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՅԻՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒԹԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր հրաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

Լ ԱՆԴՌՕՔ

ԷՐԵՒԵԼԻԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԷՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՅԻՍ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871է մինչեւ 1897 վճարուած գումար 328 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Գ. Կոմ Էմմանուէլ Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Թոմոլի Հաճօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժաղէք Հաճօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գիւմրճն Նաքաշ, » » » »
» Անթուան Բրաքէլ մ'Օսքէն.

Թէոտոր Բանէէն
Ժան աք Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քարտուղար
Գ. ԺԱՆ ՄԻԼՔ, կայս. և Թագ. նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՕՆՋԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիսրաի առաջ։
ԱՐԵՒԵԼԻԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒՈՐ

Ընդդէմ Հրդեհի, Կ. Պոլսոյ և Օթէանայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Գրօզ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիո	189
Ալէքթօ	3607	Գոնկոնգ	2906	Գրօնտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաքթօ	1118
Անտէլօ	1541	Դորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիս	1735
Աքիսօզօ	2377	Յիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքաւոս	3557	Սիլիս	1193
Գասնօ	1822	Տօսիհնօ	937	Հինաու	3720	Միլս	1057	Սաէրօ	1200
Գօրտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաղնօ	3600	Մանդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրաւնօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէրտ	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիլնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիս	3327
Գրիֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտանօ	5540	Օհիս	4100	Թօլէտօ	1470
Դէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ձիլնօ	1080	ՕնՁարիս	4036	Թօրրիտօ	487
Դալիբաս	1337	Էրազօ	1841	Գլեսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինս	2429
Դամէշ	1244	Յիտօ	954	Քօլքինօ	2307	Քալէրմօ	1637	Վասաբ	1914
Դազօ	1094	Ինիլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Քօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիքաղօ	2729	Յամինկօ	849	Լէտ	1053	ՌիալՁօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Տրանչիսքօ	4582	Լէքանդօ	2272	Ռինալտօ	1668	Եէտօ	1850
Գլիս	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1848	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլորատօ	4235	Կիդանօ	1243	Հօրէնցօ	3191	Ռամէօ	1789		

Քանկո չոգեշարժը, նաւավարտ Ճանս, ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻԶՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 377

Լ'ԻԻՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐ ՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.
76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլլիէխէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վ.յվոտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Գալէտի Լիսէ։

ՖՐԵՏ. ԼԷՖԵՎՐԷ եւ ԸՆԿ.
ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Ադրիատիկ գլխ. բանալ ընկերութիւն

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիկտորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ռամէնեան	10500	Բիթիրշիրն	3500
Բէլգրիան	10500	Ազրմ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալբերիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Դրասիան	3500
Գոլտպիան	8000	Աթէնեան	2500
Ձորճիան	8000	Անտարկիան	2500
Գոսգոնիան	8000	Ազրաշիրն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինեօ	900
Վամսնիան	3700	Օքսրդշ	500
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	900
Ֆապիան	3500		

Աւելորդաբի տեղերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել լոգանքներուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ.

ԷՖՎԱՐ ԼԱՖՈՆԷՆ
Ղալաթիա, քարտէրի վրայ
600 հին տեղը մաքսատան

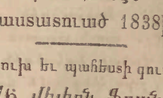

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Գ 3 16 Օտէսա ժամը 4ն յետ միջօրէի։
Գ 4 7 Իզմիր, Հիրէ, Աղիբասանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (Մարսէյլիոյ Աղիբասանդրիա, Բեյրութ-Յաֆա, Եւրոպա, Պէյրութ եւ Յաֆա).
Ե 5 18 Օտէսա ժամը 9ին միջօրէէն առաջ
Ե 5 18 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրդու, Տրապիզոն, Տիրեզ եւ Գեորեսուն ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր 6 19 Օտէսա ժամը 4ն յետ միջօրէի։ 511

Մ ՈՒՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Ֆիորսի, Միլիկոսան
Մեծ Մարքաթա գլխ. բանալ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ամսէրտ	3000	Թիրա	[illegible]
Ինգլա	3000	Նէրիա	[illegible]
Բէլլարը	2000	Սամսոն	[illegible]
Գեանգարա	1000	Բէրա	[illegible]
Նարոա	3000	Ոնիներ	1000
Սամանի	3000	Գաղարա	1500
Ֆարքհեր	3500	Քրիմ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻՔՕԼ և Ընկ.
Ռուքիլ խան
ՀԷՐՄ ՄՈՍ և Ընկ.
194 31, Ճէյրա Սարքա Լիմանը

Աբոնատէր ՋԱՐՆԻ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ